

gemeente
beverwijk

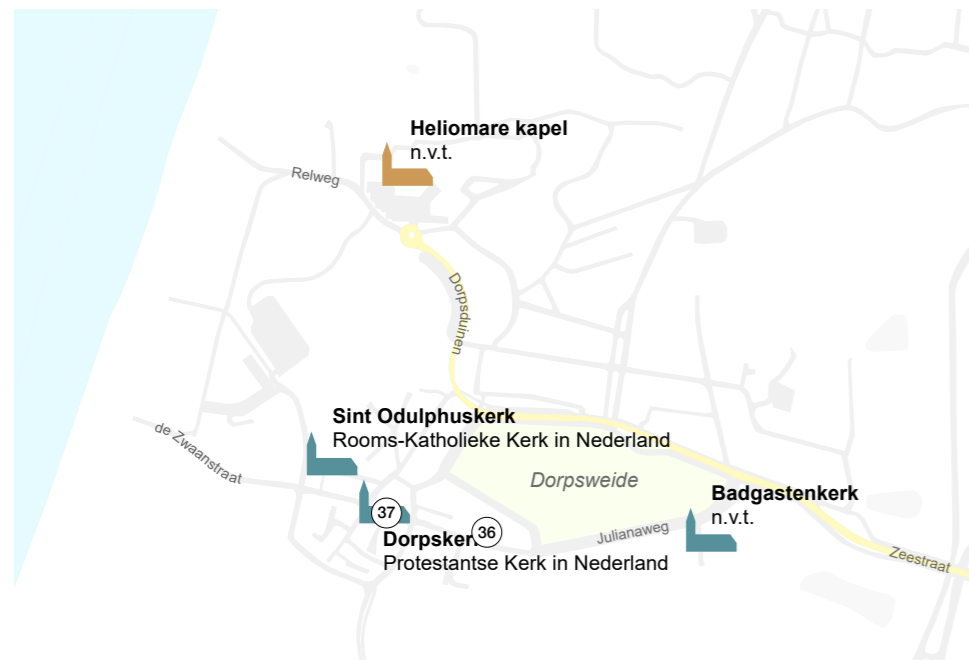

Kerkenvisie Beverwijk

Bakens aan de horizon

Beverwijk

Wijk aan Zee

Overzicht van kerken in gemeente Beverwijk

- kerk
- kapel
- moskee

Inhoud

Inleiding	4
Deel 1 Kerken in context	6
De vroegste kerken	9
Interbellum en de wederopbouw	10
Post 65	11
Recente geschiedenis	11
Deel 2 Kerkgebouwen	12
Bouwkundige staat	15
Monumentale kerken	17
Verduurzaming	18
Een visie op kerkgebouwen	19
Deel 3 De omgeving van de kerk	22
Stedenbouwkundige waarde	25
Iconische waarde	26
Groene waarde	27
Een visie op de stedenbouwkundige waarde van kerken	29
Deel 4 Gemeenschap en gebruik	30
De kerk als gebedshuis	33
Gemeenschap	37
De herbestemde kerk	38
De coronacrisis	40
Een visie op het gebruik van kerken	40
Deel 5 Samenvatting	42
Deel 6 Kerkenpaspoorten	46
Bijlage: Wettelijk kader	120
Colofon	122

Inleiding

Voor u ligt de kerkenvisie van de gemeente Beverwijk. Een visie op religieus erfgoed, een visie op de ruimtelijke waarde van kerken en andere religieuze gebouwen, en een visie op het sociaalmaatschappelijk belang van kerkgemeenschappen. In Beverwijk is een groot deel van de kerken beschermd als monument en hebben kerken een belangrijke stedenbouwkundige waarde. De kerkelijke complexen bieden de wijken groen, ruimtelijkheid en structuur. Daarom is de kerkenvisie enerzijds gericht op de kerk als gebouw; de gemeente Beverwijk zet met name in op monumentale kerken. Dat is nodig, want de monumentale kerken vergen veel onderhoud en verduurzaming van de gebouwen is nodig om ze bruikbaar te houden op de lange termijn. Anderzijds ligt de focus op de omgeving van de kerk: hoe kunnen eigenaren en gemeente de ruimtelijke waarde van kerken voor de toekomst bewaren en versterken? Natuurlijk biedt de kerkenvisie een inkijk in de religieuze wereld van de gemeente Beverwijk. Kerkeigenaren en kerkbesturen hebben ons met open armen ontvangen en lieten zien hoe het gaat met hun gemeenschap. De veelheid aan denominaties is iets om trots op te zijn. Ook de eigenaren van herbestemde kerken vertelden ons hoe het ervoor staat met hun kerk en met de activiteiten die hierin plaatsvinden. De kerkenvisie is daarmee een veelzijdig document geworden, exemplarisch voor de veelzijdige samenleving van onze gemeente.

In Beverwijk zijn achttien kerken en kapellen onderzocht, zestien eigenaren hebben ons ontvangen voor een interview en een rondleiding in de kerk. Dit heeft een schat aan informatie opgeleverd, de huidige stand van zaken is in kaart gebracht op de kerkenpaspoorten die in deze visie bijgesloten zijn. Er zijn meerdere werksessies georganiseerd waaraan kerkbesturen, kerkeigenaren en andere belanghebbenden deelnamen. Daarnaast zijn gemeentebestuurders van verschillende afdelingen zoals kunst en cultuur, economie en toerisme en duurzaamheid geraadpleegd. We spraken over het belang van de kerken voor gemeente Beverwijk en over de toekomst van de kerken.

Natuurlijk hebben we gesproken over de kwetsbare kant van het verhaal, de secularisatie en de leegstand van kerken als gevolg daarvan. Veel kerkgemeenschappen verkeren inderdaad in een onzekere tijd. Zij kunnen met het huidige ledenaantal amper voorzien in het onderhoud van hun kerkgebouw en zien de toekomst somber in, omdat het ledenaantal nog verder afneemt. Deze kerkbesturen hebben behoefte aan hulp, ze zoeken naar oplossingen om hun geloofstraditie te kunnen voortzetten. Zij zijn zich tevens bewust van een soms onvermijdelijk besluit in de toekomst: het verkopen van hun kerkgebouw. Een moeilijke en pijnlijke beslissing waar niet licht over gedacht wordt. Zowel de gemeente Beverwijk als de kerkbesturen hebben zich afgevraagd wat de kerkenvisie kan betekenen voor de kerken die in een onzekere situatie zitten. Welke vorm van hulp en ondersteuning kan de gemeente bieden en waar ligt de behoefte bij de kerkbesturen? Daar hebben we tijdens het kerkenvisietraject uitvoerig over gesproken.

In het kader van de kerkenvisie zijn achttien gebedshuizen onderzocht. Omdat de kerkenvisie gaat over de toekomst van gebedshuizen, zijn alleen die panden onderzocht die van oorsprong als gebedshuis gebouwd zijn. Geloofsgemeenschappen die gevestigd zijn in bijvoorbeeld een voormalige school, zijn niet in het onderzoek opgenomen. De kerkenvisie is gericht op alle denominaties. Gemakshalve wordt in deze visie de term 'kerk' gehanteerd, maar hiermee worden alle gebedshuizen en dus ook de moskeeën bedoeld.

Zicht op Wijk aan Zee, 1967. (NHA)

Deze kerkenvisie is een eerste stap richting een betere samenwerking tussen de gemeente en kerkeigenaren. Daarnaast werken we met de kerkenvisie aan een groter besef onder de inwoners van onze gemeente over de waarde van kerken. We besluiten de visie dan ook met een aantal vervolgstappen waarmee we aandacht vragen voor het ruimtelijk belang van kerkgebouwen en het sociaal-maatschappelijk belang van kerkgemeenschappen. Zo hopen we dat de kerkenvisie van deze eerste momentopname kan gaan leiden tot een duurzame samenwerking tussen kerkeigenaren en de gemeente die bijdraagt aan het behoud van onze waardevolle kerken en van het sociaal-maatschappelijk belang van kerkgemeenschappen.

Leeswijzer

Deel één van deze kerkenvisie gaat over de religieuze geschiedenis van de gemeente Beverwijk: wanneer werden de eerste kerken gebouwd en welke denominaties zijn er vervolgens in de gemeente neergestreken? Deel twee is gericht op het gebouw. Hoe is de bouwkundige staat van de kerken, waar hebben eigenaren behoefte aan en hoe kan de gemeente ondersteunen bij de opgaven voor de toekomst? Deel drie gaat over de omgeving van de kerken. Wat is de ruimtelijke waarde van de kerken en hoe kan de gemeente deze voor de toekomst bewaren en versterken? In deel vier is er aandacht voor de gemeenschappen en het gebruik. Hoe gaat het met de ledenaantallen van de kerkgemeenschappen en met hun vrijwilligers? Op welke manier worden de herbestemde kerken gebruikt? Wat vindt de gemeente Beverwijk belangrijk als het gaat om het herbestemmen van kerken en welke rol kan de gemeente hierin spelen? Na de samenvatting in deel vijf worden alle kerken afzonderlijk beschreven in de kerkenpaspoorten in deel zes.

Deel 1
Kerken in context

Zicht op de Nederlands Hervormde Kerk (Dorpskerk) van Wijk aan Zee door C. Apostool. 1816. (NHA)

Deel 1

Kerken in context

De gemeente Beverwijk is rijk aan religieus erfgoed. In dit hoofdstuk vertellen we over de geschiedenis en context van het religieuze leven in Beverwijk en Wijk aan Zee.

De vroegste kerken

Een van de eerste verwijzingen naar Beverwijk is te vinden op een goederenlijst uit de periode 896-953. Met behulp van deze lijst claimde de bisschop van Utrecht onder andere rechten op Beverhem. In de tiende eeuw is een groot deel van het grondgebied in handen gekomen van de abdij van Egmond. Beverhem werd toen aan de heilige Agatha gewijd en Sint-Aagthenkercke genoemd. Het katholieke kerkdorp Sint-Aagthenkercke was in de Middeleeuwen een welbezochte bestemming voor pelgrims omdat de heilige Agatha hier zou zijn verschenen.

In de tweede helft van de dertiende eeuw is nabij het kerkdorp een handelswijk ontstaan die Wijk werd genoemd. Deze naam werd in korte tijd de naam voor het hele ambacht dat reikte van het Wijkmeer tot aan de Noordzee, van Wijk op Duin tot Wijk op Zee. De geestelijkheid van Wijk op Zee vertelde over allerlei wonderen in Wijk op Zee die aan de heilige Agatha konden worden toegeschreven. Deze verhalen zorgden ervoor dat het dorp een bedevaartsoord werd waarvoor ook wel de naam Bedevaartswijk werd gebruikt.

In 1276 werd voor het eerst Beverwijk geschreven, het jaar waarin Floris V marktrechten verleende aan Beverwijk. In 1298 werd door graaf Jan I van Holland stadsrechten verleend. De stad groeide en nam in aanzien toe. De van oorsprong houten kerk van Beverwijk werd in de vroege geschiedenis van de stad meerdere malen verwoest en opnieuw opgebouwd. Tussen 1300 en 1400 gaf de bisschop van Utrecht toestemming om het kerkgebouw te vervangen. In 1573-1576 werd deze kerk verwoest door de Spanjaarden. Vanaf 1592 werden de kerk en toren hersteld en herbouwd: de huidige Grote Kerk met Wijkertoren. De Dorpskerk werd in 1420 gebouwd, vermoedelijk op de plek van de voorgaande bedevaartkerk van Wijk op Zee.

De Grote Kerk met Wijkertoren in Beverwijk en de Dorpskerk in Wijk aan Zee vormen als oudste kerken in de gemeente vandaag de dag belangrijke herkenningspunten en herinneren aan de meest vroege kerkgeschiedenis van de gemeente.

In 1559 initieerde Filips II een nieuwe kerkelijke indeling van Nederland. Het bisdom Haarlem werd opgericht als suffragaanbisdom van het aartsbisdom Utrecht. Het bisdom Haarlem omvatte het toenmalige graafschap Holland, waaronder het huidige Noord-Holland. Kort daarna brak echter de Reformatie aan en het bisdom werd weer opgeheven. De Reformatie zorgde ervoor dat het protestantisme de dominante godsdienst in Beverwijk werd. In deze periode werd tevens de eerste katho-

¹ Van Ginkel-Meestal et. al, 2006. <https://www.dbnl.org/tekst/sten009monu11_01/sten009monu11_01_0036.php>

² Spruit 1998, p. 7.

³ Van Ginkel-Meestal et. al, 2006. <https://www.dbnl.org/tekst/sten009monu11_01/sten009monu11_01_0036.php>

⁴ Spruit 1998, p. 19.

⁵ Van Ginkel-Meestal et. al, 2006. <https://www.dbnl.org/tekst/sten009monu11_01/sten009monu11_01_0036.php>

⁶ Van der Linden en Spruit 2006, p.84

⁷ Van der Linden en Spruit 2006, p. 18.

lieke schuilkerk gebouwd in de stad. Dit huisje, genaamd De Vogelsanck, werd gebouwd op de hoek van de Arendsweg en de Heemskerkerweg. In 1841 werd het gesloopt. Nabij de plek waar de schuilkerk stond werd later de Onze Lieve Vrouwe van Goede Raadkerk gebouwd. Vanuit de protestantse geloofsgemeenschap werd in 1774 de Evangelische Lutherse kerk aan de Koningstraat gebouwd.

Toen in 1795 de Bataafse Republiek werd uitgeroepen, kregen de katholieken vrijheid van godsdienst en ontstond er een scheiding tussen kerk en staat. In 1796 werden bij de Nationale Vergadering officieel alle kerken weer gelijk verklaard. Ook op burgerlijk vlak vonden er verschuivingen plaats in deze periode. In 1817 werden Wijk aan Zee en Wijk aan Duin samengevoegd tot één gemeente. Enige tijd na de gelijkstelling van alle kerken, in 1853, werd het bisdom Haarlem officieel hersteld en sindsdien valt de Rooms-katholieke gemeenschap van Beverwijk onder haar toezicht.

Interbellum en de wederopbouw

Net na de Eerste Wereldoorlog, in 1918, werden de Hoogovens in Velsen opgericht, waardoor Beverwijk ook meer bij deze industrie betrokken raakte. Later volgde de vestiging van diverse conservenfabrieken in Beverwijk. De toename van bedrijvigheid in Beverwijk tijdens het Interbellum zorgde voor een enorme aantrek van nieuwe inwoners, vaak met een migratieachtergrond, die een eigen identiteit en geloofsovertuiging meebrachten. In deze periode werd de migratie naar Nederland gedomineerd door Duitsers, en (in mindere mate) door Oost-Europeanen, Spanjaarden, Italianen, Chinezen en migranten uit Nederlands-Indië, Suriname en de Antillen. In 1936 werden de burgerlijke gemeenten Beverwijk en Wijk aan Zee en Duin samengevoegd. Beverwijk breidde zich uit naar het zuidwesten. De uitbreiding kreeg een tuinvijckachtige vorm met gebogen straten en veel openbaar groen. De groei van de gemeenschap zorgde ook voor de bouw van nieuwe gebedshuizen, waaronder de Sint Agathakerk, Prinsesselaankerk en Middelaarkerk in Beverwijk en de Badgastkerk in Wijk aan Zee.

Na de Tweede Wereldoorlog vindt een massale immigratiebeweging plaats als gevolg van de dekolonisaties. Omstreeks 1960 trekt daarnaast een stroom aan gastarbeiders uit het Middellandse Zeegebied naar Nederland. De werkgelegenheid die was ontstaan door de Hoogovens zorgde er voor dat migranten naar Beverwijk trokken. De bevolking groeide snel en Beverwijk breidde zich uit aan de noord- en oostzijde. Telkens als Beverwijk een nieuwe uitbreiding kreeg, werd er ook een kerk gesticht. Voorbeelden hiervan zijn de voormalige Apostelkerk aan de Wijk aan Duinerweg en de Vrededorstkerk aan de Laan der Nederlanden.

De Vrededorstkerk aan de Laan der Nederlanden. Jaartal onbekend. (NHA)

Voormalige Regina Caeli kerk aan het Hilbersplein. Circa 1965-1967. (NHA)

Post 65

Na 1965 veranderde de rol van de kerk in de samenleving door de toenemende welvaart en mobiliteit, vrouwenemancipatie, ontzuiling en de komst van de televisie. Daardoor ontstond een maatschappelijk debat over de betekenis van de kerk en de architectuur van kerkgebouwen. Kerkdiensten werden minder hiërarchisch en meer democratisch. Het nieuwe kerkgebouw moest toegankelijk zijn en midden in de samenleving staan en was bij voorkeur flexibel in gebruik. De Maranathakapel is een voorbeeld van een kapel uit deze periode. Aan het einde van de twintigste eeuw werd Beverwijk weer uitgebreid en vond ook binnen het bestaande stedenbouwkundige weefsel stadsvernieuwing plaats. Zo werd de toenmalige Regina Caeli kerk aan het Hilbersplein in 1998 gesloopt en vervangen voor een nieuwbouw-woningcomplex, waarin de huidige kapel werd ondergebracht.

Recente geschiedenis

Binnen deze kerkenvisie worden achttien gebedshuizen onder de loep genomen, dit is echter niet het totaal aantal gebedshuizen dat Beverwijk ooit gekend heeft. Van zeven kerken uit de gemeente Beverwijk is bekend dat ze zijn afgebroken. Daarnaast zijn er religieuze gebouwen die buiten dit onderzoek vallen, omdat ze niet als gebedshuis gebouwd zijn, deze locaties dragen natuurlijk wel bij aan het religieuze leven in Beverwijk. Het betreft ongeveer tien gemeenschappen die zich hebben gevestigd in reeds bestaande gebouwen die voorheen een andere functie kenden. Voorbeelden hiervan zijn het Leger des Heils, de Koninkrijkszaal voor de Jehova's getuigen, de Aksemseddin Moskee aan de Zweedselaan en de verschillende moskeeën op de Beverwijkse Bazaar.

¹ De Wildt (et al.) 2000, p. 53.

² Van Es et al. 2020, 21.

Deel 2 Kerkgebouwen

. oostgevel.

noordgevel.

Beverwijk

Wijk aan Zee

Kerkgebouwen

Bouwvlak kerk

- klein (0 - 200 m²)
- Middel (200 - 600 m²)
- Groot (600 m² of groter)

Beschermingsregime

- Gemeentelijk monument
- Rijksmonument
- Geen cultuurhistorische bescherming

Bouwperiode

- I 14e en 15e eeuw
 - II 18e eeuw
 - III 19e eeuw
 - IV Bouwkunst van de vroege 20e eeuw
 - V Bouwkunst uit het interbellum
 - VI Wederopbouw
 - VII Post 65
 - VIII Bouwkunst van rond de eeuwwisseling
- * Met toren

Deel 2

Kerkgebouwen

In het hoofdstuk over gebouwen wordt in kaart gebracht wat voor soort kerken er in Beverwijk zijn, uit welke bouwperiode zij komen, hoeveel monumentale kerken er zijn, hoe de bouwkundige staat is en welke interactie er tussen de kerken en de omgeving bestaat. Aangezien het thema groen en stedenbouw voor de kerken van Beverwijk extra belangrijk bleek te zijn, is hier een apart hoofdstuk aan gewijd.

In de gemeente Beverwijk zijn achttien kerken onderzocht in het kader van deze kerkensvisie. Het bouwjaar van de kerken verschilt sterk. De oudste zijn de Grote Kerk in Beverwijk, waarvan de eerste delen uit de veertiende eeuw stammen, en de Dorpskerk in Wijk aan Zee, die rond 1420 is gebouwd. Opvallend veel kerken zijn gebouwd tijdens het Interbellum. Dit zijn de Prinsesselaankerk, de Middelaarkerk, de Onze Lieve Vrouwe van Goede Raadkerk, de Sint Agathakerk, de Badgastkerk en de kapel in Heliomare. De toename van het aantal kerken in Beverwijk tijdens het Interbellum heeft alles te maken met de groei van de gemeente in deze periode als gevolg van de uitbreidingen van de Hoogovens. Een tweede bouw golf volgt tijdens de wederopbouw, ook dit is een periode geweest waarin Beverwijk groeide als gevolg van de werkgelegenheid die de Hoogovens (huidige Tata Steel) bood.

Er zijn slechts drie kerken jonger dan het jaar 1965. De ouderdom van de gebouwen heeft effect op onderhoudswerkzaamheden en herbestemmingsmogelijkheden. De oudere kerken zijn bijna allemaal aangewezen als monument. Bij onderhoud en herbestemming moet rekening gehouden worden met de monumentale waarden. Bovendien zijn oudere kerken (nog) niet verduurzaamd, hier ligt dus een grote opgave voor de toekomst.

Daarnaast zijn er veel grote kerken in Beverwijk, maar liefst zes kerken hebben een bouwvlak groter dan zeshonderd vierkante meter. Slechts vier kerken hebben een bouwvlak van 200 vierkante meter of kleiner. De overige gebouwen zitten hier tussenin. Dit betekent veel voor het beheer en onderhoud van de gebouwen, voor het verwarmen en eventueel het verduurzamen van de gebouwen, voor de gebruiksmogelijkheden en voor herbestemmingsmogelijkheden. Grote kerken zijn immers duurder in onderhoud en zijn duurder om te verwarmen. Grote kerken zijn flexibel en veelzijdig in het gebruik, maar sommige krimpende gemeenschappen merken ook dat de kerk te groot voor de kleiner wordende kerkgemeenschap wordt. Tot slot is het herbestemmen van een grote kerk een ander verhaal dan een herbestemmingsproces voor kleine kerken. In een grote kerk past een groot programma zoals een culturele instelling, een hotelfunctie, een kantoorfunctie of zelfs een sportbestemming. De verbouwing van grote kerken is vaak kostbaar en een grote kerk leent zich niet voor een intiemere functie als een woning.

Bouwkundige staat

Tijdens de gesprekken met de kerkeigenaren is geïnventariseerd hoe zij zelf de bouwkundige staat van de kerk zien. De beoordeling of de kerk in goede, matige of slechte staat verkeert is dus niet gebaseerd op een bouwkundige inspectie. Uitzondering hierop zijn de kerken waarvan een rapport van de Monumentenwacht overlegd kon worden waarin een uitspraak werd gedaan over de

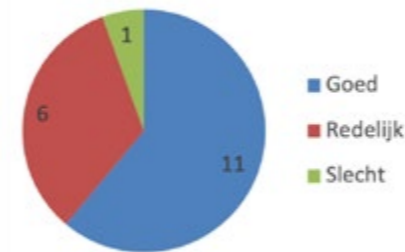

Een investeerder zoekt een nieuwe functie voor de Onze Lieve Vrouw van Goede Raadkerk. Het grote oppervlak en bouwvolume van de kerk bieden mogelijkheden, maar bemoeilijken tevens de herbestemming en de verduurzaming van het gebouw.

bouwkundige. Uit de gesprekken bleek dat elf kerken in een goede staat van onderhoud verkeren. Dit betekent dat het muurwerk geen scheuren vertoont, dat de fundering in goede staat is, dat het houtwerk droog is en vrij van ongedierte, dat de kap wind- en waterdicht is en dat kozijnen en details goed onderhouden zijn. Ook het interieur van deze kerken verkeert in een goed onderhouden staat. Zes kerken verkeren in een redelijke staat, drie van deze kerken zijn rijksmonument. Deze kerken zijn wind- en waterdicht, het muurwerk is in orde en de constructie en fundering verkeren in een goede staat. Het gebouw kan aan achterstallig onderhoud onderhevig zijn, bijvoorbeeld aan het interieur, aan kozijnen, aan dakgoten of aan ornamenten. Eén kerkbestuur heeft aangegeven dat de kerk in een bouwkundige staat verkeert die zelfs een bedreiging vormt voor het voortbestaan van het gebouw. Deze constatering wordt onderbouwd met een rapport van de Monumentenwacht.

Op het eerste gezicht lijkt het kerkenbestand in Beverwijk er goed voor te staan, want elf kerken verkeren volgens de eigenaren in goede bouwkundige staat. De kerken die wel aandacht behoeven zijn grotendeels monumentale kerken. Vier rijksmonumenten verkeren in een redelijke of slechte bouwkundige staat en vragen dus om aandacht. Uit het onderzoek blijkt bovendien dat zeven kerkeigenaren verwachten dat zij over vijf jaar niet meer over voldoende middelen beschikken voor onderhoud. In de meeste gevallen heeft dit te maken met de afname van het aantal leden en daardoor met een vermindering van inkomsten.

Uit de gesprekken met de kerkeigenaren blijkt dat achterstallig onderhoud enerzijds te maken heeft met het gebrek aan vrijwilligers om onderhoudswerkzaamheden te coördineren en anderzijds met financiële middelen om onderhoudswerkzaamheden te bekostigen. Sommige onderhoudswerkzaamheden worden uitgesteld, omdat kerkeigenaren in afwachting zijn van het toekomstig gebruik van de kerk. De toekomst van het kerkgebouw is onzeker en daarom worden werkzaamheden uitgesteld tot er meer bekend is over het toekomstig gebruik van de kerk en eventuele verbouwingen die hiermee gepaard gaan.

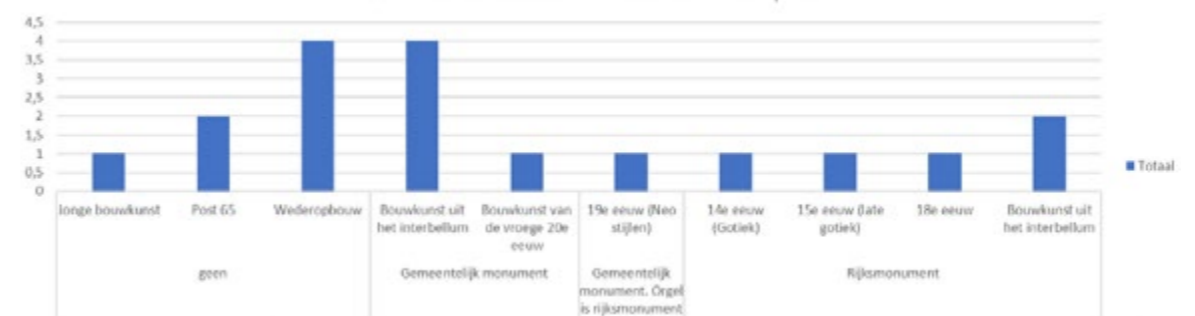
Staat van onderhoud

Hoeveel jaar zijn er voldoende middelen voor onderhoud

Monumentale kerken

In Beverwijk zijn elf kerken monument en zeven kerken hebben geen monumentenstatus. Er zijn vijf rijksmonumenten, zes gemeentelijke monumenten. Tot slot is het orgel van de Sint Odulphuskerk aangewezen als rijksmonument. In feite zijn er dus zes rijksmonumenten met een religieuze context. De rijksmonumenten zijn de oudere kerken, de gemeentelijke monumenten zijn gebouwen uit de vroege twintigste eeuw en het interbellum. Dit betekent dat alle kerken uit de tweede helft van de twintigste eeuw geen monumentenstatus hebben. We hebben aan de kerkeigenaren gevraagd of het belangrijk is dat alle kerken in Beverwijk behouden worden, en dus beschermd worden tegen sloop. Uit de reacties bleek dat de kerkeigenaren het behoud van monumentale kerken vooropstellen, maar dat zij ook oproepen tot een bepaalde vorm van 'realiteitszin'. De wereld is niet statisch en niet alle gebouwen zijn er voor de eeuwigheid, is het devies. Als een niet-monumentale kerk leeg komt te staan, is sloop in sommige gevallen de beste oplossing. Hiermee creëer je ook weer ruimte voor nieuwe ontwikkelingen en nieuwe toevoegingen aan de stad of het dorp.

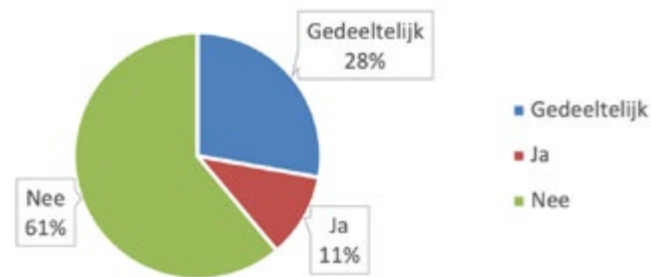

De monumentenstatus in relatie tot de bouwperiode

Het feit dat een groot gedeelte van de kerken een monumentenstatus heeft betekent dat kerken veel bijdragen aan de identiteit en omgevingskwaliteit van Beverwijk, monumenten worden immers niet voor niets als zodanig beschermd. Het betekent ook dat de monumentale kerken die eventueel hun functie als gebedshuis verliezen een nieuwe functie zullen moeten krijgen, want voor een monument is sloop geen optie. Dit betekent potentieel een grote herbestemmingsopgave voor de nabije toekomst. Bovendien is ook gebleken dat vier rijksmonumenten aandacht behoeven op het gebied van onderhoud.

Verduurzaming

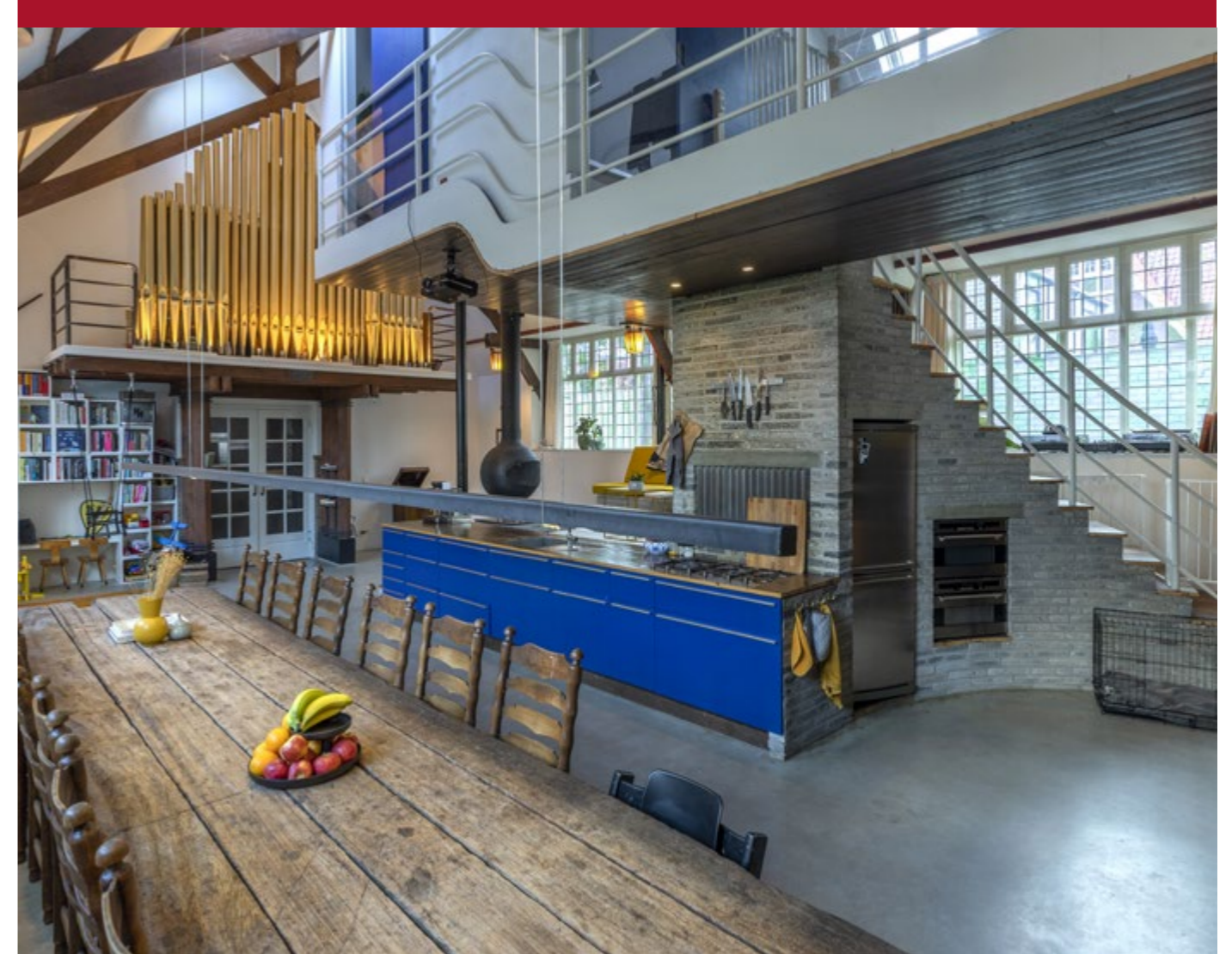
Tijdens gesprekken met kerkeigenaren is gevraagd welke maatregelen op het gebied van verduurzaming reeds getroffen zijn. Dit betreft maatregelen voor energieopwekking en maatregelen voor het besparen van energie zoals isolatie, tochtwering en verbetering van verwarmingsinstallaties. In totaal hebben elf eigenaren laten weten dat er nog geen verduurzamingsingrepen hebben plaatsgevonden, vijf eigenaren lieten weten dat zij enkele verduurzamingsmaatregelen hebben getroffen. In Beverwijk zijn twee kerken integraal verduurzaamd, dit betreffen de Maranathakapel en de Regina Caelikapel, waarvan de gevels en het dak en alle ramen reeds geïsoleerd zijn. De kerken die herbestemd zijn tot woning zijn deels verduurzaamd. Voor alle kerken geldt dat ze nog niet optimaal verduurzaamd zijn en dat er nog meer mogelijkheden zijn zoals een nóg beter isolatiepakket, andere verwarmingsinstallaties of raamisolatie.

Duurzame kerk?

In de deels verduurzaamde kerken zijn doorgaans enkele standaard oplossingen toegepast. De meest voorkomende maatregelen zijn: het vervangen van de cv-ketel, het vervangen van oude lampen voor ledlampen, het aanbrengen van dubbele beglazing waar mogelijk en het gedeeltelijk isoleren van vloeren, muren en daken waar mogelijk. De belangrijkste redenen die door kerkeigenaren aangegeven worden om hun kerk te verduurzamen zijn het verlagen van de gasrekening en het verbeteren van het binnenklimaat. De meeste eigenaren zijn nog niet met integrale verduurzaming bezig, omdat dit te duur is en omdat de kerk toch niet intensief gebruikt wordt en er hierdoor nog geen noodzaak gevoeld wordt. Sommige eigenaren wachten met verduurzaming tot er meer duidelijkheid is over het toekomstig gebruik van de kerk.

Verduurzaming is een investering in de toekomstbestendigheid van het gebouw, het levert een lagere energierekening op en het draagt bij aan een duurzame toekomst voor onze wereld. Kerkeigenaren willen graag aan de slag met verduurzaming, maar vanwege de kosten en vanwege het gebrek aan kennis over verduurzaming, zijn de werkzaamheden bij veel kerken nog niet opgepakt. Kerken beschikken namelijk over kenmerken die verduurzaming bemoeilijken en kostbaar maken. Het isoleren van glas-in-loodramen bijvoorbeeld vraagt extra aandacht en investering. Enerzijds moeten bouwkundige risico's overbrugd worden, zoals vochtvorming in het raam waardoor het lood aangetast wordt. Anderzijds doen voor- of achterzetramen afbreuk aan de beleving van het raam. Vooral bij monumenten zijn glas in lood ramen daarom vaak nog niet geïsoleerd. Tot slot is het isoleren van glas-in-loodramen kostbaar en daarom zijn veel kerkeigenaren hier nog niet mee begonnen.

Interieur Prinsesselaankerk. Zeker wanneer een kerk herbestemd wordt als woning is verduurzaming van belang, want dit bevordert het woonklimaat en het voorkomt een hoge energierekening. De eigenaren van de Middelaarkerk en de Prinsesselaankerk laten zich tijdens een informatieavond graag informeren over verduurzaming van kerken.

Een ander kenmerk van kerken is hun omvang, kerken zijn vaak grote en hoge gebouwen en de beleving van de ruimte is bovendien juist het aspect dat we zo waarderen en daarom willen behouden. In Beverwijk, zo bleek uit het onderzoek van de kerkvisie, zijn vooral grote kerken te vinden. De omvang van kerkgebouwen maakt verduurzaming echter kostbaar. Kerkbesturen geven aan dat er geen budget is voor dit soort investeringen. Tot slot is het bouwfysische risico van na-isolatie bij oudere kerken een reden voor kerkeigenaren om niet 'zomaar' aan de slag te gaan. Zij laten weten dat ze zich terdege bewust zijn van risico's en dat ze verduurzaming serieus nemen. Dit betekent echter dat ze hier tijd en ondersteuning voor nodig hebben. Ze vragen dan ook aan de gemeente of zij informatie kan verstrekken over verduurzaming en over subsidie- en fondsenmogelijkheden bij verduurzaming.

Tot slot is een groot aantal van de kerken in Beverwijk van monumentale waarde. Verduurzaming van monumentale kerken vraagt om een zorgvuldige aanpak waarbij architectonische en cultuurhistorische waarden gerespecteerd worden. Het verduurzamen van monumenten is niet vergelijkbaar met de verduurzaming van reguliere gebouwen, omdat het einddoel naast verduurzaming ook het behoud van het monument hoort te zijn. Dit betekent bijvoorbeeld dat niet alle technieken en materialen toepasbaar zijn en dat het gebouw wellicht niet maximaal verduurzaamd kan worden. Natuurlijk zijn er ook bij monumenten volop mogelijkheden. Met maatwerk en deskundigheid is er ook in een monument veel te bereiken op het gebied van duurzaamheid.

Een visie op kerkgebouwen

Kerken zijn belangrijk voor de gemeente Beverwijk, dat blijkt alleen al uit het feit dat meer dan de helft beschermd is met een monumentenstatus. Kerken dragen bij aan de kwaliteit en de schoonheid van onze leefomgeving door hun herkenbaarheid, architectuur, rijke historie en, zo zal straks in de volgende hoofdstukken blijken, ook door de stedenbouwkundige en sociaalmaatschappelijke waarde. Op basis van deze constatering spreken we als gemeente dus onze betrokkenheid bij de kerken uit en de wil om te streven naar het behoud van in ieder geval de monumentale kerken.

Uitdaging:

Het vinden van een nieuwe functie voor leegstaande kerkgebouwen.

Ambitie:

De gemeente wil het proces van herbestemmen voor de eigenaar en initiatiefnemer zo vlot en soepel mogelijk laten verlopen.

Actie:

Kerkeigenaren kunnen bij de gemeente terecht voor inhoudelijke en procesmatige ondersteuning bij herbestemming van monumentale kerken. De gemeente denkt actief mee over oplossingen en neemt een meewerkende houding aan als het gaat om vergunningstrajecten en indien nodig bij wijzigingen van het bestemmingsplan/omgevingsplan.

Het behoud van kerken vraagt om aandacht en actie, want kerken verkeren in een onzekere en moeilijke situatie, zo blijkt uit het onderzoek. In dit hoofdstuk richten we ons op het bouwkundige aspect: waar moet de aandacht naar uitgaan en waar is hulp nodig om kerkgebouwen een duurzame toekomst te geven?

Een deel van de gebouwen verkeert in een redelijke of zelfs slechte staat van onderhoud, dit betekent dat er aandacht nodig is voor het onderhoud van de kerken. Niet alle kerkbesturen hebben voldoende middelen voor dit onderhoud en bovendien is de toekomst van sommige kerkgemeenschappen onzeker, waardoor onderhoudswerkzaamheden uitgesteld worden. We zijn ons er van bewust dat kerkbesturen en kerkeigenaren minder slagvaardig worden door onzekerheden over de toekomst. In dat opzicht ziet de gemeente wel een rol voor zichzelf weggelegd. Zij ondersteunt kerkbesturen graag bij de zoektocht naar een herbestemming of nevenbestemming. We kunnen partijen bij elkaar brengen en we stellen ons graag flexibel op bij bestemmingsplanwijzigingen als dat de herbestemming van een kerk ten goede komt. Een belangrijke kanttekening daarbij is dat we ons vooral inzetten voor monumentale kerken. Ook uit de gesprekken met kerkeigenaren is gebleken dat het geen doel hoeft te zijn om alle kerken te behouden. Wanneer een niet-monumentale kerk zijn functie verliest, moet er soms de beslissing genomen worden om het gebouw op te geven en ruimte te maken voor nieuwe ontwikkelingen.

De verduurzaming van kerken vraagt eveneens om aandacht en actie en de gemeente Beverwijk voelt zich medeverantwoordelijk voor de verduurzaming van kerken. De opgaven uit het Klimaatakkoord vragen om een stevige inzet op duurzaamheid en de gemeente heeft hiervoor in het collegeprogramma 2018-2022 dan ook tijd en middelen gereserveerd. Eigenaren willen graag overgaan tot verduurzaming, maar vragen hierbij hulp en informatie. Verduurzaming van een kerk is complex en het ontbreekt bij kerkbesturen vooral aan kennis op dit vlak. Kerkeigenaren vragen met name naar informatie specifiek gericht op het verduurzamen van kerken, van algemene informatie over verduurzaming is op een kerk vaak niet van toepassing. Hierbij wordt vooral gedacht aan informatie over voorbeeldprojecten en informatie over subsidies en fondsen in het kader van verduurzaming.

Uitdaging:

Verduurzaming is maatwerk en vergt specialistische kennis. Eigenaren hebben vaak weinig ervaring met dit vraagstuk en weten niet waar ze moeten beginnen.

Ambitie:

De gemeente wil eigenaren helpen met kennis over de verduurzamingsmogelijkheden van kerken.

Actie:

Als vervolg op de kerkvisie organiseert de gemeente een informatieavond over de verduurzaming van kerken. Duurzaamheidsspecialisten, bouwfysici en monumentenspecialisten zullen dan de eigenaren informeren over de verduurzamingsmogelijkheden voor hun kerken.

Zoals gezegd voelt de gemeente zich vooral verantwoordelijk voor het behoud van de kerken met een monumentale status. Uit het onderzoek blijkt echter dat de kerken uit de tweede helft van de twintigste eeuw niet beschermd zijn als monument. De gemeente gaat onderzoeken welke van de naoorlogse kerken in aanmerking komen voor een monumentenstatus op basis van stedenbouwkundige, cultuurhistorische of architectonische kwaliteiten.

Uitdaging:

Een groot deel van het kerkenbestand van de gemeente Beverwijk is gebouwd na 1945, maar geen enkele naoorlogse kerk is beschermd als monument.

Ambitie:

De gemeente Beverwijk wil ook naoorlogse kerken die van monumentale waarde zijn beschermen en behouden voor de toekomst.

Actie:

Naar aanleiding van de kerkvisie wil de gemeente een onderzoek opstarten naar de monumentale waarde van de naoorlogse kerken.

Deel 3

De omgeving van de kerk

Omgeving

- Icoon voor de wijk
- Icoon voor de stad
- Kerkhof
- Eigen groen
- Belang voor stedelijk groen en ruimte

Beverwijk

Wijk aan Zee

Deel 3

De omgeving van de kerk

De gemeente Beverwijk is uitgegroeid tot een gemeente met een stedelijk karakter met veel bedrijvigheid en zware industrie. Maar oorspronkelijk was Beverwijk met zijn ligging langs de kust een bijzonder groene gemeente, waar rijke kooplieden uit Amsterdam hun buitens stichtten. Ondanks de stedelijkheid en de industrie is op veel plekken nog groen en openheid te vinden, en uit de kerkvisie blijkt dat de kerken een belangrijke bijdrage leveren aan de omgevingskwaliteit in Beverwijk. Dit hoofdstuk gaat over de ruimtelijke waarde van kerken die uitgedrukt kan worden in een stedenbouwkundige waarde, een iconische waarde en/of een groene waarde.

Stedenbouwkundige waarde

Kerken zijn van oorsprong centrale punten voor stad, dorp of wijk. De kerk was de plek waar de gemeenschap samenkwam. Vaak werd de kerk eerst gebouwd en daaromheen ontstond de stad of het dorp. Omdat de kerk het stedenbouwkundig ankerpunt was, richtten de straten en pleinen zich op de kerk. Zo werd de kerk met het kerkplein vaak het centrale punt van de stad of de buurt. Het was een ontmoetingsplek die ingericht werd voor samenkomst: een plein of plantsoen met bomen en bankjes. Het kerkplein had bovendien een belangrijke functie, want het was de plek waar een menigte zich voor een begrafenis, doop of trouwerij kon verzamelen. In latere bebouwingsfasen, bijvoorbeeld bij de bouw van een nieuwe woonwijk, kreeg de kerk wederom een centrale en zichtbare plek in de wijk, vaak nabij andere sociale en maatschappelijke voorzieningen. Een kerk moest nog steeds een zichtbaar gebouw zijn, een ankerpunt voor de mens.

Vanuit een wijde omtrek zijn kerktorens te herkennen, zij functioneren als oriëntatiepunt voor de mensen in én buiten de stad. Om kerken een centrale positie te geven zijn ze stedenbouwkundig zodanig ingepast dat de aandacht ernaar toe geleid wordt. Dit wordt bereikt door hun omvang en hoogte en ook door hun ligging. Vaak zijn ze geplaatst op zichtlijnen, hebben ze monumentale toegangspoorten, liggen ze aan pleinen en zijn ze omgeven door openbaar groen zoals plantsoenen en bomen. Vaak vormen kerken een ensemble met andere gebouwen, omdat de kerk meerdere voorzieningen had: een klokkentoren, een pastorie, een school of een begraafplaats. Deze werden vaak als ensemble ontworpen door één architect in samenhang, in dezelfde bouwstijl.

Het stedenbouwkundig belang van kerken is dus groot. Wanneer een kerk gesloopt wordt, wordt het hart uit de stedenbouwkundige structuur geslagen. Herbestemming kan ook effect hebben op de stedenbouwkundige situatie, bijvoorbeeld wanneer een kerk geen publieke functie meer heeft, dan kan ook de ruimte rondom de kerk haar publieke karakter verliezen. Bovendien heeft herbestemming effect op zaken als terreininrichting, verkeer en zelfs verlichting. Bij de herbestemming van een kerk moet dus goed nagedacht worden over het effect van de nieuwe functie op de omgeving.

In Beverwijk zijn meerdere kerken opvallend vanwege hun stedenbouwkundige ligging. De Vrededorstkerk bijvoorbeeld is een opvallend gebouw door zijn architectuur, omvang en door de vrijstaande

toren. De Onze Lieve Vrouw van Goede Raadkerk vormt een ensemble met meerdere omringende gebouwen, evenals de Sint Agathakerk die een ensemble vormt met de nabij gelegen voormalige pastorie. De Prinsesselaankerk en de Middelaarkerk vormen een ensemble met de omringende bebouwing, omdat aan de bouwstijl afgelezen kan worden in welke periode de wijk tot stand kwam. De Dorpskerk en de Sint Odulphuskerk met pastorie vormen tezamen een ensemble, vanwege de zichtlijn die tussen beide gebouwen loopt. De twee kerktorens maken onderdeel uit van het Beschermd Dorpsgezicht Wijk aan Zee.

Iconische waarde

Sommige kerken hebben impact op de hele wijk of zelfs op de hele stad of gemeente en zijn daarmee van iconische stedenbouwkundige betekenis. Op gemeentelijk niveau spelen de Grote Kerk, de Sint Agathakerk, de Sint Odulphus en de Dorpskerk een rol als icoon voor de stad of het dorp. Dit komt door de omvang van de kerk, door de ligging op een plein en door de zichtbaarheid van de torens en de koepel vanuit de wijde omtrek. Door de tuin of het groene plein met hierop grote bomen en/of de begraafplaats dragen de vier kerken bij aan een groene omgeving. Op wijkniveau spelen de Doopsgezinde kerk, Onze Lieve Vrouwe van Goede Raadkerk, de Vrededorstkerk, de Immanuelkerk, de Prinsesselaankerk en de Middelaarkerk, de Fatih Moskee, de Apostelkerk, de Vrije Evangelische Gemeente en de Maranathakapel een rol op het vlak van ruimtelijkheid, groen en oriëntatie. Dit komt doordat zij zich architectonisch onderscheiden van hun omgeving, ze hebben bijvoorbeeld een grotere schaal dan de omringende bebouwing en met hun ruimtelijke en groene ligging dragen ze bij aan de ruimtelijkheid en omgevingskwaliteit in de wijk. Denk hierbij aan de ligging aan plantsoenen, grasvelden rondom de kerk, pleinen met bomen en soms zelfs stadstuinen en begraafplaatsen. Dit soort locaties dragen bij aan de omgevingskwaliteit omdat het plekken zijn waar mensen kunnen wandelen en elkaar kunnen ontmoeten. Bovendien is een groene omgeving belangrijk in het kader van de klimaatverandering. Steden hebben groen nodig om hittestress of hevige regenval mee op te vangen.

Met zijn enorme koepel domineert de Sint Agathakerk de skyline van Beverwijk, een icoon voor de stad.

De tuin van de Onze Lieve Vrouw van Goede Raadkerk, een groene oase in de stad.

Groene waarde

Opvallend veel kerken in de gemeente Beverwijk liggen in een groene omgeving of hebben op het eigen perceel een groene inrichting, bijvoorbeeld in de vorm van een begraafplaats of van een kerktuin met vaak oude en volgroeide bomen. De Grote Kerk en de Dorpskerk bijvoorbeeld dragen met hun begraafplaats bij aan het groene karakter van het omringende plein. De Sint Odulphuskerk ligt aan de rand van het dorp en grenst direct aan het duingebied. Dit is een bijzonder groene omgeving. Naast de kerk liggen een tuin en een begraafplaats, de overgang van de dorpsrand naar het duingebied is hierdoor groen van karakter. Achter de Onze Lieve Vrouw van Goede Raadkerk liggen een diepe tuin en een begraafplaats. Het perceel vormt hiermee een groene vlek in bebouwd gebied. Ook de Sint Agathakerk draagt met haar stadstuin bij aan het groen in het centrum van Beverwijk.

Naast het 'eigen groen' zijn kerken vaak gelegen in een gebied met openbaar groen omdat zij gelegen zijn op een centrale plek in de stad of de wijk. Stedenbouwkundig groen draagt bij aan de herkenbaarheid van de locatie, aan de ruimtelijkheid rondom de kerk en door het groen is het kerkplein een aangename plek om te verblijven. Voorbeelden zijn de Vrededorstkerk, gelegen in een parkachtige omgeving en de Badgastkerk die aan de dorpsweide van Wijk aan Zee ligt met aan de achterzijde het duinlandschap. Beide kerken vervullen een belangrijke sociaal maatschappelijke functie voor de wijk, ze worden door omwonenden of andere belanghebbenden gebruikt voor gezamenlijke activiteiten. De ligging in het groen maakt dat dit soort locaties zich goed lenen voor een publieke functie, want het groen maakt de omgeving aangenaam en het is duidelijk een openbare plek voor iedereen.

St. Odulphuskerk

Een visie op de stedenbouwkundige waarde van kerken

De rol van de kerk als centrale plek in de gemeenschap heeft er mede voor gezorgd dat kerken een ruimtelijke en groene stedenbouwkundige setting hebben; ze staan heel vaak aan een plein of plantsoen, niet zelden omgeven door bomen. Deze ruimtelijke meerwaarde is van belang, óók als kerken hun functie als gebedshuis verliezen. Groen draagt bij aan een aangename en gezonde leefomgeving en dit geldt ook voor stedenbouwkundige ruimtelijkheid. Kerken zijn oriëntatiepunten voor onze stad, dorp en wijken en dragen bij aan de eigenheid en identiteit van hun omgeving. Ze zorgen ervoor dat bewoners zich thuis voelen in hun woonplek.

Uit dit onderzoek is gebleken dat er in Beverwijk, naast de kerken die al leeg staan, op korte termijn meerdere kerken leeg zullen komen te staan en daarom is het van belang om aandacht te vragen voor het behoud van de stedenbouwkundige meerwaarde. Wanneer kerken zodanig verbouwd worden dat ze hun eigenheid verliezen en wanneer hun inpassing in de omgeving aangepast wordt, kan de ruimtelijke of stedenbouwkundige situatie veranderen en soms verslechteren. Het gaat hier bijvoorbeeld om een andere inrichting van het erf, het kappen van bomen, het aanbrengen van parkeervakken en het omheinen van het erf van een kerk. Ook wijzigingen aan het gebouw kunnen effect hebben op de stedenbouwkundige waarde ervan, de sloop van een kerktoren is zeer voor de hand liggend. Het wijzigen van de dakvorm of het realiseren van een aanbouw kan ook effect hebben op de beleving van het gebouw in relatie tot zijn omgeving. Het is daarom van belang om te duiden waar de stedenbouwkundige waarde van een kerk precies in schuilt, zodat deze kenmerken tijdens eventuele verbouwingen meegewogen kunnen worden.

Het ruimtelijk beleid krijgt met de komst van de Omgevingswet een plek in de omgevingsvisie en het omgevingsplan. Het ligt voor de hand om de conclusies uit de kerkvisie te verbinden met deze ruimtelijke instrumenten. De algemene ruimtelijke ambities kunnen vertaald worden naar de omgevingsvisie. In de omgevingsvisie zou uitgelegd moeten worden dat kerken een ruimtelijke en stedenbouwkundige waarde hebben en dat het behoud of het versterken van deze waarde een voorwaarde zou moeten zijn bij toekomstige ontwikkelingen aan de kerk of in de omgeving van de kerk. In het omgevingsplan worden de concrete regels voor de fysieke leefomgeving opgenomen. Wat is op een plek toegestaan en wat niet? Het omgevingsplan kan regels bevatten voor bijvoorbeeld het gebruik van kerken en hun directe omgeving, voor sloop en bouwkundige ingrepen. Kerken kunnen opgenomen worden als 'beeldbepalend pand' of 'gemeentelijk monument', maar kunnen ook een eigen functiecategorie krijgen. Deze functiecategorie kan specifieke regels bevatten voor de omgang met ruimtelijke, groene en andere stedenbouwkundige waarden. Natuurlijk zijn niet alle kerken in ruimtelijk opzicht even waardevol. Om in het omgevingsplan te kunnen duiden wat de ruimtelijke ambitie is per kerk, zullen de karakteristieken per kerk in kaart gebracht moeten worden.

Uitdaging:

Als kerken een nieuwe functie krijgen, of als de omgeving van de kerk verandert, kan de stedenbouwkundige waarde van religieuze ensembles aangetast worden.

Ambitie:

De gemeente Beverwijk wil de stedenbouwkundige en ruimtelijke waarden van religieuze ensembles behouden en indien mogelijk versterken.

Actie:

In een stedenbouwkundig onderzoek naar de specifieke ruimtelijke kenmerken en waarden van de religieuze ensembles in Beverwijk brengt de gemeente in kaart welke aspecten waardevol zijn en dus in het omgevingsplan beschermd moeten worden. Dit kan gaan om aspecten zoals zichtlijnen, torens, koepels, bijgebouwen en groenelementen. In het omgevingsplan kunnen vervolgens voorwaarden verbonden worden aan het behoud/beheer van deze elementen en ensembles.

Deel 4 Gemeenschap en gebruik

Gemeenschappen

Kans dat de kerk over 10 jaar nog als gebedshuis in gebruik is

- Klein tot matig
- Redelijk
- Groot
- N.v.t.

Aantal leden

- N.v.t.
- Minder dan 100
- 100 tot 300
- Meer dan 300

Aantal vrijwilligers

- Minder dan 50
- 50 tot 100
- Meer dan 100

Beverwijk

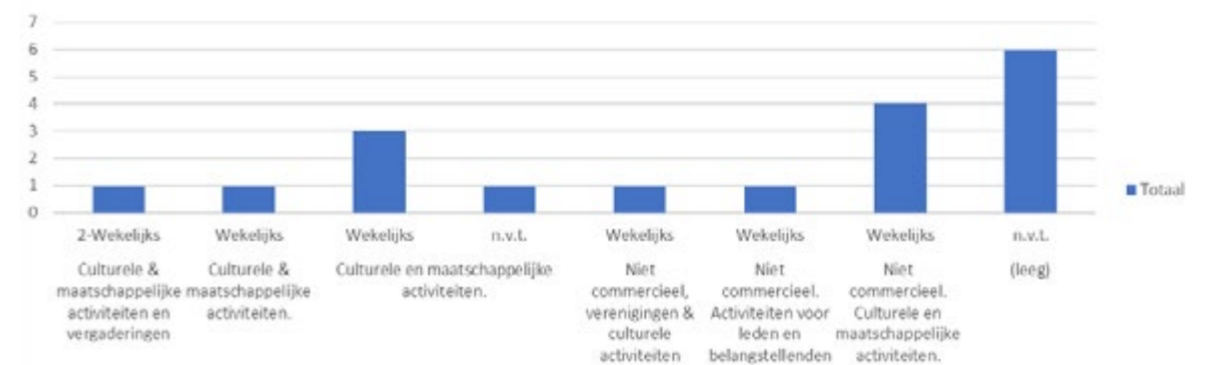
Wijk aan Zee

Deel 4 Gemeenschap en gebruik

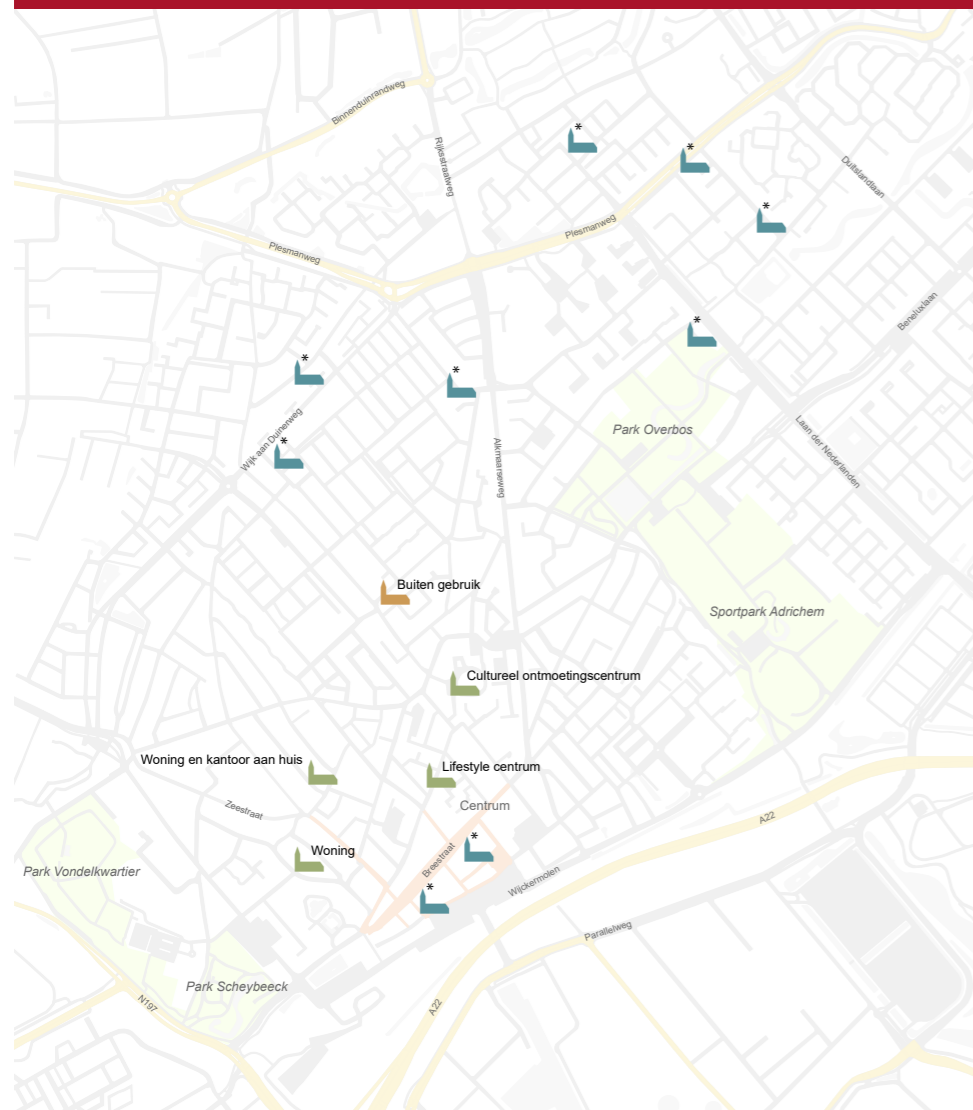
De kerk als gebedshuis

In Beverwijk zijn elf kerken in gebruik als gebedshuis, vier van deze kerken zijn monument. De kerken die in gebruik zijn als gebedshuis voldoen in grote lijnen aan de gebruikseisen. De belangrijkste functie van deze gebouwen is de organisatie van de dienst. Hiertoe zijn de kerken dan ook ingericht met een kerkzaal waarin grote groepen kunnen samenkomen. Veel kerkbesturen geven echter aan dat de gebouwen te groot worden voor de krimpende gemeenschap. Bovendien organiseren veel kerkbesturen nevenactiviteiten waarvoor andere ruimtes nodig zijn dan de kerkzaal welke vaak niet altijd aanwezig zijn. Sommige kerkbesturen willen de kerk daarom anders en multifunctioneler inrichten: een kleinere kerkzaal voor een kleinere gemeenschap en nevenruimtes voor de nevenactiviteiten. Daarnaast zijn er wensen op het gebied van verduurzaming, hierover is onder het kopje verduurzaming meer gezegd.

De nevenactiviteiten kunnen in drie categorieën opgedeeld worden; kerkelijke nevenactiviteiten, sociaal maatschappelijke nevenactiviteiten en commerciële nevenactiviteiten. Kerkelijke nevenactiviteiten zijn activiteiten georganiseerd door kerkgemeenschappen zelf, zoals catechisatie en ander soort religieus onderwijs, koorrepetities, bestuursvergaderingen, koffieochtenden en maaltijden voor leden. Het kerkelijk gebruik is bij de meeste kerken echter niet dagelijks en de gebruiksmomenten duren doorgaans korter dan een dagdeel. Dit betekent dus dat kerken een deel van de week ongebruikt blijven.

Frequentie kerkdienst & nevengebruik

Beverwijk

Wijk aan Zee

Gebruik

- Religieus
- Religieus met niet religieuze nevenactiviteiten
- Buiten gebruik
- Herbestemd

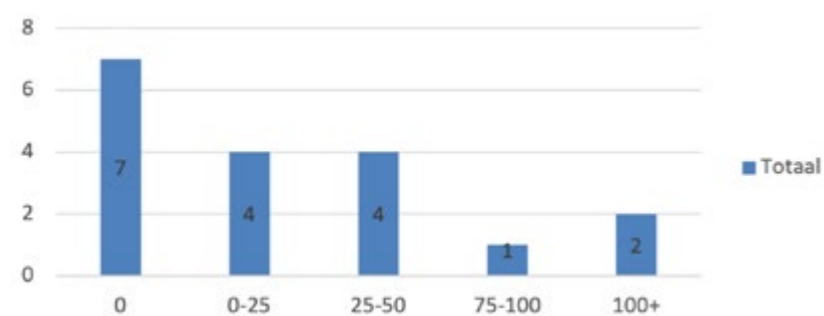

Fatih Moskee.

Uit het kerkensie onderzoek blijkt dat alle kerken (met uitzondering van de herbestemde kerken) nevenactiviteiten organiseren en daarmee een sociaalmaatschappelijke functie vervullen, ofwel voor de eigen kerkgemeenschap ofwel voor alle bewoners van de gemeente. In veel gevallen wordt het gebouw kosteloos beschikbaar gesteld en gaat het om naastenzorg en sociaalmaatschappelijke activiteiten. Hierbij kan gedacht worden aan het beschikbaar stellen van de ruimtes voor koorrepetities, het organiseren van koffieochtenden voor omwonenden, het organiseren van sportactiviteiten voor kinderen, het organiseren van een markt etcetera. Commerciële nevenactiviteiten zijn bijvoorbeeld verhuur voor vergaderingen, wekelijkse verhuur voor sportclubs, commerciële verhuur voor koorrepetities en verhuur voor culturele bijeenkomsten. De kerkbesturen geven echter aan dat het verhuren van de ruimtes nauwelijks rendabel is gezien de hoog oplopende verwarmingskosten.. Bovendien is het moeilijk om vrijwilligers te vinden die het verhuren van de ruimtes willen begeleiden en faciliteren. Tot slot is het voor bijna alle kerkbesturen belangrijk om grip te houden op het soort activiteiten dat in de kerk plaatsvindt. Men vindt het belangrijk dat deze niet tegenstrijdig zijn aan overtuigingen en levensopvattingen van de geloofsgemeenschap.

Parochie van de HH. Twaalf Apostelen op bedevaart in Rome.

Aantal vrijwilligers per kerk

Gemeenschap

Dankzij de verzuiling en dankzij de multiculturele samenleving zijn er verschillende denominaties in de gemeente Beverwijk. De katholieke parochie heeft drie kerken in gebruik en de protestantse gemeente beschikt eveneens over drie kerken. Verder zijn er de Vrije Evangelische gemeente, de Algemene Doopsgezinde Sociëteit, meerdere islamitische moskeeën, de Gereformeerd Kerk Vrijgemaakt en de Hersteld Apostolische Zendinggemeente. Daarnaast is er nog een Koninkrijkszaal van Jehova's Getuigen en het Leger des Heils aanwezig, deze zijn niet in een kerkgebouw gevestigd en zijn daarom niet in dit onderzoek opgenomen.

Ook in Beverwijk is er sprake van secularisatie en afname van kerkbezoek, zo blijkt uit het onderzoek van de kerkvisie. In het hoofdstuk 'Kerkgebouwen' is omschreven dat een deel van de gemeenschappen nog maximaal vijf jaar in het onderhoud van het kerkgebouw kan voorzien. De oorzaak van deze tekorten is de afname van het aantal leden en daardoor van inkomsten. Er is aan de kerkgemeenschappen gevraagd of de verwachting is dat het kerkgebouw binnen nu en vijf jaar nog als zodanig in gebruik zal zijn en slechts vier kerkbesturen schatten hun toekomst zeker in. Zes kerkbesturen zijn er bijna zeker van dat zij binnen vijf jaar hun gebouw zullen moeten verlaten en twee kerkbesturen hopen nog wat langer gebruik te kunnen maken van hun kerk, maar zijn niet zeker van een stabiele toekomst in dit gebouw.

De redenen die genoemd worden voor het moeten afstoten van een kerkgebouw zijn in veel gevallen financieel van aard, er is niet genoeg budget om in het onderhoud van de kerk te kunnen voorzien. Een andere belangrijke reden is dat de gemeenschap te klein wordt. Het gebouw wordt te groot voor de groep, er is teveel ongebruikte ruimte en een te grote kerkzaal voelt niet prettig. Bovendien zijn er te weinig vrijwilligers voor de werkzaamheden die niet verminderen. Acht kerkgemeenschappen moeten alle werkzaamheden, inclusief bestuurlijke taken, uitvoeren met maximaal vijftig vrijwilligers. Hiervan zijn vaak slechts enkele personen echt actief, want de meeste vrijwilligers zijn slechts incidenteel beschikbaar en hebben geen tijd voor structurele taken. De onderhoudstaken, organisatorische taken, administratieve en bestuurlijke taken nemen niet af, terwijl de bereidwilligheid wel afneemt. De afname van het aantal vrijwilligers vormt ook een probleem bij een goede exploitatie van het gebouw. Kerkgemeenschappen onderzoeken de mogelijkheden om de kerk te verhuren en zo extra inkomsten te genereren, echter het ontbreekt aan menskracht om deze exploitatie te organiseren en uit te voeren. Exploitatie op basis van betaalde menskracht is vaak niet rendabel, omdat het om incidentele activiteiten gaat waar een relatief lage vergoeding voor gevraagd wordt. Daadwerkelijke commerciële en professionele exploitatie van een kerkgebouw vraagt een hele andere aanpak, waar de kerkbesturen niet toe uitgerust zijn. Deze ambitie hebben zij ook niet, want geloofsbelijdenis is hetgeen waar zij zich in de kern mee bezig willen houden.

In de Lutherse kerk zit een life-style centrum voor vrouwen.

De herbestemde kerk

In Beverwijk zijn zeven kerken uit hun functie als gebedshuis gehaald. Deze zijn voor diverse doeleinden in gebruik. Er zijn twee kerken ingericht met een woonfunctie en de andere vijf hebben maatschappelijke functies met een openbaar karakter. Bijvoorbeeld een lifestyle centrum voor vrouwen, een muziekstudio/klankschalencentrum, een vergaderruimte in Heliomare en een cultureel ontmoetingscentrum. Concluderend kan worden gesteld dat met uitzondering van twee kerken alle kerken van gemeente Beverwijk, herbestemd of niet, bijdragen aan het sociaal-maatschappelijk netwerk van de gemeente Beverwijk.

Uit de gesprekken met de eigenaren van de herbestemde kerken blijkt dat de gebouwen in grote lijnen voldoen aan de gebruikseisen, maar dat het gebruik van een kerk wel aanpassingen vraagt. Het binnenklimaat blijft een dilemma, het is moeilijk om kerkgebouwen te verwarmen en het energieverbruik is hoger dan in een regulier gebouw. Sommige eigenaren kampen daarnaast met tocht- en vochtproblemen en overwegen daarom om het gebouw te verduurzamen of zijn hier al mee begonnen. Onder het kopje verduurzamen is hierover meer gezegd.

Eigenaren puzzelen ook met een efficiënt gebruik van de ruimte. De plattegrond van een kerk is natuurlijk gericht op de dienst, een nieuwe functie vraagt soms om een andere indeling. Kerken zijn door hun ruimtelijkheid bijzonder flexibel in te richten met bijvoorbeeld doos-in-doos constructies. Echter, het verlies van de ruimtelijke beleving is een nadeel van deze oplossing en bovendien kampen veel eigenaren met een overschot aan ruimte die toch verwarmd en onderhouden moet worden. Daarbij zijn alle herbestemde kerken in Beverwijk monument. Dit vraagt extra zorgvuldigheid bij de nieuwe inrichting en eventuele andere aanpassingen aan de gebouwen. Het herbestemmen van een kerk vraagt dus om kennis en expertise, en vooral op het gebied van verduurzaming is er behoefte aan informatie en ondersteuning, zo blijkt uit de gesprekken met de kerkeigenaren.

Naam Kerkgebouw	Monumentale status	Hoofdfunctie
Sint Agathakerk	Rijksmonument	Gebedshuis
Dorpskerk	Rijksmonument	Gebedshuis
Sint Odulphuskerk	De kerk is gemeentelijk monument. Het orgel is rijksmonument.	Gebedshuis
Doopsgezinde Kerk	Gemeentelijk monument	Gebedshuis
Fatih Moskee	nvt.	Gebedshuis
Vrededorstkerk	nvt.	Gebedshuis
Immanuëlkerk	nvt.	Gebedshuis
Maranathakapel	nvt.	Gebedshuis
Regina Caelikapel	nvt.	Gebedshuis
Vrije Evangelische Gemeente Beverwijk	nvt.	Gebedshuis
Apostelkerk	nvt.	Gebedshuis
Lutherse kerk	Rijksmonument	Lifestyle centrum
Prinsesselaankerk	Gemeentelijk monument	Woning
Middelaarkerk	Gemeentelijk monument	Woning en kantoor aan huis
Grote Kerk met Wijkertoren	Rijksmonument	Cultureel ontmoetingscentrum
Onze Lieve Vrouw van Goede Raadkerk	Rijksmonument	Buiten gebruik
Badgastenkerk	Gemeentelijk monument	Klankschalencentrum
Kapel Heliomare	Gemeentelijk monument	Vergaderruimte

Prinsesselaankerk verbouwd tot woning.

Met uitzondering van de twee kerken waarin gewoond wordt, dragen alle kerken van de gemeente Beverwijk, herbestemd of niet, bij aan het sociaal-maatschappelijk netwerk van de gemeente, want zij zijn een plek van samenkomst voor leden, omwonenden en andere belanghebbenden.

De coronacrisis

De coronacrisis is een zware periode geweest voor de kerkgemeenschappen. Het was niet mogelijk om samen te komen en ook de organisatie van nevenactiviteiten, en daarmee de verhuur van de ruimtes stond stil. Alle kerkgemeenschappen hebben via een andere weg toch de dienst kunnen voortzetten. Meestal gebeurde dit in de vorm van een digitale dienst, maar er zijn ook diensten in de buitenlucht georganiseerd. Tijdens de coronacrisis hebben kerkgenootschappen zich ontwikkeld op het gebied van het digitale werken. Er is apparatuur aangeschaft en men heeft zich nieuwe vaardigheden eigengemaakt. Bovendien werd de digitale dienst doorgaans door meer mensen bezocht dan een live dienst. Of de leden na de coronacrisis weer verbinding zoeken met de kerk en de dienst zullen gaan bezoeken is de vraag. Kerkbesturen maken zich hier zorgen over, want de coronacrisis heeft zo lang geduurd dat mensen los geraakt zijn van de groep en wellicht niet meer actief betrokken zullen raken bij de gemeenschap.

Ook voor de herbestemde kerken met een sociaalmaatschappelijke functie heeft de coronacrisis veel economische schade gebracht.

Een visie op het gebruik van kerken

De visie op het gebruik van kerken kent twee aspecten: enerzijds betreft dit de kerken die in gebruik zijn als gebedshuis, anderzijds gaat het ook over het gebruik van herbestemde kerken.

De gemeente Beverwijk vindt het belangrijk dat er in Beverwijk ruimte en aandacht is voor geloofsbelevens van alle denominaties. Zij is trots op de grote verscheidenheid aan geloofsgemeenschappen. Dit gaat met nadruk ook over de gemeenschappen die in deze kerkvisie niet aan de orde kwamen. De secularisatie is echter een gegeven waar we niet omheen kunnen en hierdoor wordt het voor kerkbesturen steeds moeilijker om in het onderhoud van hun kerkgebouw te voorzien. Steeds vaker is de kerk te groot voor het aantal leden. Bovendien neemt het aantal activiteiten in het gebouw af, waardoor het grote delen van de week leeg staat.

De gemeente Beverwijk vindt het lovenswaardig dat kerkbesturen proactief inspelen op dit soort situaties door bijvoorbeeld nevenactiviteiten te organiseren. Tijdens de werksessies die in het kader van de kerkvisie gehouden werden, is gebleken dat kerkbesturen elkaar meer willen opzoeken om elkaar te helpen en om een beroep op elkaar te doen. Bijvoorbeeld doordat kerkbesturen een beroep kunnen doen op elkaars vrijwilligers of bijvoorbeeld doordat zij verzoeken voor locatiehuur onderling uitwisselen wanneer deze in de eigen kerk niet ingewilligd kan worden.

Uit dit onderzoek is echter ook gebleken dat nevenverhuur van de kerk onvoldoende financiële ruimte biedt voor het behoud van het gebouw. Meerdere kerkgemeenschappen zullen op korte termijn op zoek gaan naar een kleiner gebedshuis, zo blijkt uit de resultaten van dit onderzoek. De protestantse kerk en de katholieke parochie zijn in bezit van meerdere kerken en zullen op korte termijn één of meer van deze gebouwen afstoten. De gemeente Beverwijk heeft vooral grote kerkgebouwen, die te groot zijn geworden voor de kleiner geworden gemeenschappen. Het is onzeker welke keuzes er gemaakt zullen worden in de toekomst. De protestantse gemeenschap hoopt de Grote Kerk te kunnen verkopen aan een professioneel exploitatiebedrijf om vervolgens een ruimte in de kerk te kunnen huren voor de dienst. Het samengaan van kerken in één gebouw lijkt ook een oplossing, maar welk gebouw moet dit dan zijn en hoe wordt de ruimte en de tijd verdeeld? Kerkgemeenschappen zijn heel duidelijk over de waarde die zij hechten aan hun autonomie. De verschillen tussen de gemeenschappen in geloofsbelijdenis zijn te groot om te kunnen denken aan een echte fusie van kerken. De samenwerking op het praktische vlak wordt echter wel gezocht.

Uitdaging:

Kerkgemeenschappen zijn vaak naar binnen gericht, er is weinig onderlinge samenwerking en contact tussen kerken.

Ambitie:

Kerkeigenaren hebben de ambitie om meer samen te werken op het gebied van nevenactiviteiten, verduurzaming en herbestemming van kerken.

Actie:

Binnen een nieuw op te richten samenwerkingsverband tussen de kerkgenootschappen van gemeente Beverwijk willen kerkbesturen onderzoeken hoe ze elkaar kunnen ondersteunen bij exploitatie, onderhoud, verbouwing en waar nodig nevenbestemming of herbestemming.

De herbestemde kerken in Beverwijk hebben, op twee kerken na, allemaal een sociaalmaatschappelijke functie gekregen. Hiermee dragen zij bij aan de sociale samenhang in Beverwijk. Waar vroeger de geloofsgemeenschap bijdroeg aan naastenzorg, armoedezorg, cultuur etcetera heeft de nieuwe gemeenschap in de kerk dat overgenomen. De gemeente hecht veel waarde aan dit soort plekken van samenkomst en vindt de kerken bij uitstek locaties voor dit soort functies. Kerken zijn van oorsprong het middelpunt van de wijk en hebben van oorsprong een publieke functie. De gemeente heeft voor herbestemde kerken een voorkeur voor een publieke functie, en zal daarom door middel van het omgevingsplan eerst aansturen op een publieke functie. Hierbij kan gedacht worden aan culturele functies, sport en recreatie, horeca, educatie of zorg en welzijn. Mochten er bij een herbestemmingsproces geen publieke functies 'voorhanden' zijn dan heeft een semipublieke functie zoals een kantoor de voorkeur. Wonen is de laatste optie, maar heeft altijd de voorkeur boven leegstand.

Uitdaging:

Wanneer kerken een nieuwe niet-publieke functie krijgen verliezen zij hun maatschappelijke functie als centraal punt van de wijk. Bovendien heeft een niet-publieke herbestemming een nadelig effect op de stedenbouwkundige en ruimtelijke waarden van kerken, omdat er andere eisen aan de erfinrichting gesteld worden.

Ambitie:

De gemeente Beverwijk wil dat kerken zo veel mogelijk een maatschappelijke en ruimtelijke rol blijven spelen als centraal punt in de wijk.

Actie:

Middels een beleidsregel in het omgevingsplan wil de gemeente aan gaan sturen op publieke functies voor kerken. Een semi-publieke functie heeft daarna de voorkeur boven een woonfunctie. Gemeente Beverwijk wil leegstand van kerken altijd voorkomen. Een woonfunctie voor een kerk is daarom niet uitgesloten.

Deel 5

Samenvatting

De kerkenvisie geeft een inzicht in het religieuze leven van Beverwijk. Kerkeigenaren en kerkbesturen hebben de ambtenaar van de gemeente en de onderzoekers met open armen ontvangen en lieten zien hoe het gaat met hun gebouwen en met hun gemeenschap. In herbestemde kerken zagen we hoe met nieuwe functies de toekomst van het religieus erfgoed zeker gesteld wordt. Het onderzoek heeft een compleet beeld van de kerken en hun gebruikers opgeleverd en leidde tot inzichten over de vervolgstappen die nodig zijn om het behoud van religieus erfgoed in Beverwijk zeker te stellen.

De achttien kerken die in kaart gebracht zijn dateren van verschillende bouwperiodes. Beverwijk kent zeer oude, maar ook een groot aantal jonge kerken. De oudere kerken zijn bijna allemaal aangewezen als monument, terwijl de jonge kerken geen monumentenstatus hebben. De gemeente Beverwijk gaat naar aanleiding van deze kerkenvisie onderzoeken of het aanwijzen van jong religieus erfgoed nodig en gerechtvaardigd is.

De bouwkundige staat van de meeste kerken is redelijk tot goed. Bij enkele kerken is er sprake van achterstallig onderhoud omdat in afwachting van toekomstige functies onderhoudswerkzaamheden worden uitgesteld. De gemeente zal kerkeigenaren daarom ondersteunen bij herbestemmingsprocessen van monumentale kerken. Hierbij kan gedacht worden aan procesmatige ondersteuning en een meedenkende houding als het gaat om vergunningstrajecten en bestemmingsplanwijzigingen. Op deze manier werkt de gemeente mee aan het herbestemmen van kerken en daarmee aan het behoud van de kerken.

Kerkeigenaren zijn geïnteresseerd in verduurzaming van hun gebouwen en zien de noodzaak hiervan in. De ambities voor verduurzaming van kerken zijn er, maar kerkeigenaren zijn nog niet allemaal tot uitvoering overgegaan. Dit heeft te maken met gebrek aan kennis, budgettekorten en onduidelijkheid over het toekomstige gebruik van de kerken. De gemeente zal een informatieavond over de verduurzaming van kerken organiseren, waar kerkeigenaren zich kunnen laten informeren en waar ze elkaar kunnen ontmoeten zodat ze elkaar wellicht kunnen helpen en inspireren.

De kerken in Beverwijk liggen veelal in en rondom stedenbouwkundig groen, en op de eigen percelen is vaak groen aanwezig in de vorm van tuinen en begraafplaatsen. Daarnaast zijn kerken vanwege hun centrale ligging en hun iconische architectuur belangrijke oriëntatiepunten in de wijk. Hiermee dragen de kerken in belangrijke mate bij aan de omgevingskwaliteit van de gemeente Beverwijk. Ter voorbereiding op de omgevingsvisie en het omgevingsplan gaat de gemeente inventariseren welke aspecten, kenmerken en elementen bijdragen aan de groene en stedenbouwkundige waarde van kerken en hoe dit geborgd kan worden in het toekomstige ruimtelijk beleid.

De kerkgemeenschappen dragen bij aan het sociaal-maatschappelijke netwerk van de gemeente door middel van onder andere eenzaamheidsbestrijding, armoedebestrijding, naastenzorg en onderwijs. Alle kerken organiseren bijvoorbeeld nevenactiviteiten voor de wijk of buurt. Door de afname van ledenaantallen is het steeds moeilijker om in deze taak te voorzien. Naar aanleiding van de kerkenvisie zullen de kerkbesturen van de gemeente Beverwijk een samenwerkingsverband oprichten zodat zij elkaar kunnen inspireren en ondersteunen bij hun werkzaamheden en taken.

Met het wegvallen van de religieuze functie van een kerk, valt vaak ook het sociaal-maatschappelijke netwerk weg. De gemeente Beverwijk erkent de centrale functie van kerken, in stedenbouwkundig opzicht én in sociaal-maatschappelijk opzicht. Bij het vrijkomen van een kerk zal de gemeente daarom in het omgevingsplan eerst aansturen op een publieke functie, een semi-publieke functie zoals een kantoor heeft daarna de voorkeur. Wonen is de laatste optie, want hiermee verliest de kerk zijn publieke karakter, maar toch heeft wonen nog de voorkeur boven leegstand.

Deze kerkenvisie toont het rijke palet aan religieus erfgoed in de gemeente Beverwijk. Er zijn grote opgaven voor de toekomst; kerken moeten goed onderhouden worden, ze dienen verduurzaamd worden en wanneer ze leeg komen te staan moet er een nieuwe functie voor gezocht worden. De gemeente onderschrijft het belang en de urgentie van deze opgaven en met de actiepunten uit de kerkenvisie wil de gemeente samen met kerkeigenaren werken aan het behoud van religieus erfgoed in de gemeente Beverwijk.

Grote Kerk

Actie ten behoeve van een soepel herbestemmingsproces:

Kerkeigenaren kunnen bij de gemeente terecht voor inhoudelijke en procesmatige ondersteuning bij de herbestemming van monumentale kerken. De gemeente denkt actief mee over oplossingen en neemt een meewerkende houding aan als het gaat om vergunningstrajecten en bestemmingsplanwijzigingen.

Actie ten behoeve van verduurzaming van kerken:

Als vervolg op de kerkvisie organiseert de gemeente een informatieavond over de verduurzaming van kerken. Duurzaamheidsspecialisten, bouwfysici en monumentenspecialisten zullen eigenaren informeren over de verduurzamingsmogelijkheden voor hun kerken.

Actie voor het behoud van jong religieus erfgoed:

Naar aanleiding van de kerkvisie wil de gemeente een onderzoek opstarten naar de monumentale waarde van de naoorlogse kerken.

Actie voor het behoud van de ruimtelijke waarden van kerken:

In een stedenbouwkundig onderzoek naar de specifieke ruimtelijke kenmerken en waarden van de kerken in Beverwijk brengt de gemeente in kaart welke aspecten waardevol zijn en dus in het omgevingsplan beschermd moeten worden. Dit kan gaan om aspecten zoals zichtlijnen, torens, koepels, bijgebouwen en groenelementen. In het omgevingsplan kunnen vervolgens voorwaarden verbonden worden aan het behoud/beheer van deze elementen en ensembles.

Actie voor meer samenwerking tussen kerkbesturen:

In een nieuw op te richten samenwerkingsverband tussen de kerkgenootschappen van gemeente Beverwijk willen kerkbesturen onderzoeken hoe ze elkaar kunnen ondersteunen bij exploitatie, onderhoud, verbouwing en indien nodig herbestemming.

Actie voor het behoud van de ruimtelijke en maatschappelijke spilfunctie van de kerk:

Middels een beleidsregel in het omgevingsplan wil de gemeente gaan aansturen op publieke functies voor kerken. Een semi-publieke functie heeft daarna de voorkeur boven een woonfunctie. Gemeente Beverwijk wil leegstand van kerken altijd voorkomen. Een woonfunctie voor een kerk is daarom niet uitgesloten.

Deel 6

Kerkenpaspoorten

Vrije Evangelische Gemeente Beverwijk

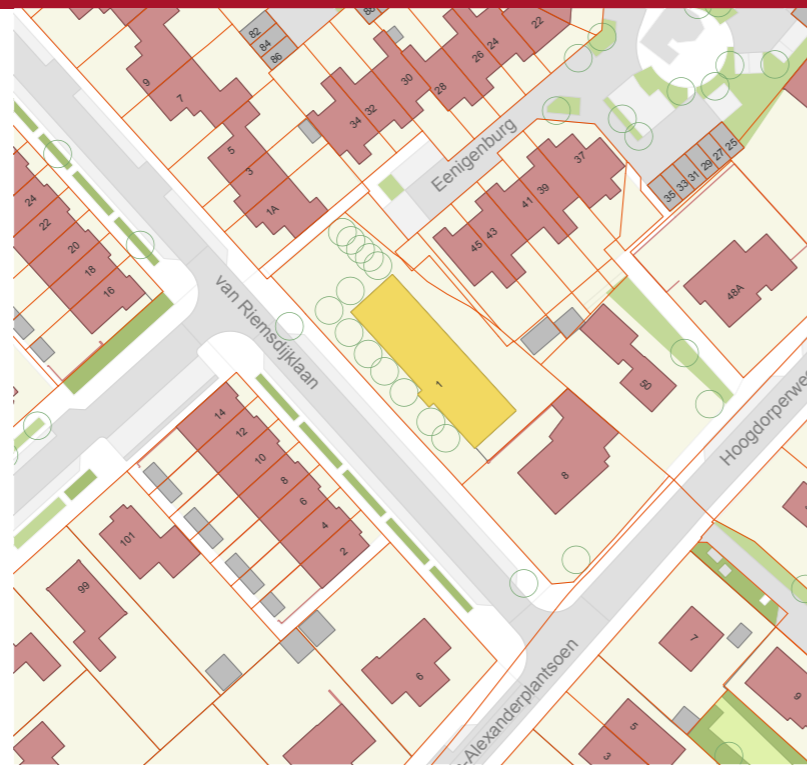
De Vrije Evangelische Gemeente Beverwijk bevindt zich sinds 1964 in het houten kerkgebouw aan de Van Riemsdijcklaan 1 in Beverwijk. De kerk is aanvankelijk als noodgebouw tot stand gekomen, maar voldoet goed aan de wensen en is nog steeds als zodanig in gebruik.

Vrije Evangelische Gemeente Beverwijk

Gebouw

Adres	Van Riemsdijcklaan 1
Plaats	Beverwijk
Eigendom	Vrije Evangelische Gemeente Beverwijk
Bestemming	Maatschappelijk
Dubbelbestemming	Archeologie
Bouwjaar	1964
Architect	Hahbo houtbouw
Bouwperiode	Wederopbouw
Monumentale status	N.v.t.
Bouwvlak	201-350
Aantal zitplaatsen	140
Nokhoogte	5.25 meter
Kerktoren	Nee
Cultuurhistorische waarde interieur	Geen
Orgel	Nee
Bouwkundige staat	Goed
Recent uitgevoerde werkzaamheden	Er is alleen regulier onderhoud gepleegd, het gebouw is niet verbouwd.
Kerkhof	Nee
Situering	De kerk is gelegen op de grens met de gemeente Heemskerk in een woonwijk waar recentelijk via herstructurering nieuwbouw heeft plaatsgevonden, die hoofdzakelijk bestaat uit laagbouw. De kerk ligt vrij op het perceel en heeft rondom een tuin.
Ensemblewaarde	n.v.t.
Maakt gebruik van onderhouds- of restauratiesubsidies	Nee

Bron: BAG, DKK, Gemeente Beverwijk - achtergrondkaart: BGT

Gebruik

Hoofdfunctie	Gebedshuis
In gebruik voor de dienst	Ja
Frequentie kerkdiensten	Wekelijks
Niet kerkelijk nevengebruik en verhuur	Verenigingen en culturele activiteiten. De Vrije Evangelische Gemeente doet niet aan commerciele verhuur van de ruimtes.
Voor welke termijn zijn er middelen voor instandhouding van de kerk?	Meer dan 10 jaar
Is de kerk geschikt voor niet kerkelijk nevengebruik en/of herbestemming?	De kerk is niet bezocht.

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie	(VrEG-Bond) Vrije Evangelische Gemeente Beverwijk
Huidige denominatie	(VrEG-Bond) Vrije Evangelische Gemeente Beverwijk
Aantal leden	300 of meer
Categorie aantal leden	300 +
Aantal Vrijwilligers	40-50
Gemiddeld aantal bezoekers per dienst	51-100

Vrije Evangelische Gemeente Beverwijk

Conclusie

Zorgen	Er zijn geen zorgen.
Toekomstverwachtingen	Het ledenaantal is stabiel en de kerk blijft naar verwachting als zodanig in gebruik.
Conclusie	Gezien het feit dat er bij de kerkgemeenschap geen zorgen bestaan en het ledenaantal constant is gebleken, is de kans groot dat het huidige gebruik van de kerk de komende jaren nog zal voortbestaan. De kerk verkeert in goede staat van onderhoud en voldoet aan de wensen van de gemeenschap.

KERKENPASPOORT

Lutherse kerk

De Rijksmonumentale (voormalige) Evangelische Lutherse kerk aan de Koningstraat 119 in Beverwijk is gebouwd in 1774. In 2014 heeft het kerkgebouw een nieuwe functie gekregen als lifestyle centrum voor vrouwen. Interieuronderdelen zoals de 17de-eeuwse preekstoel en een door Pieter Flaes gebouwd orgel uit 1875 zijn in de kerk bewaard gebleven.

Lutherse kerk

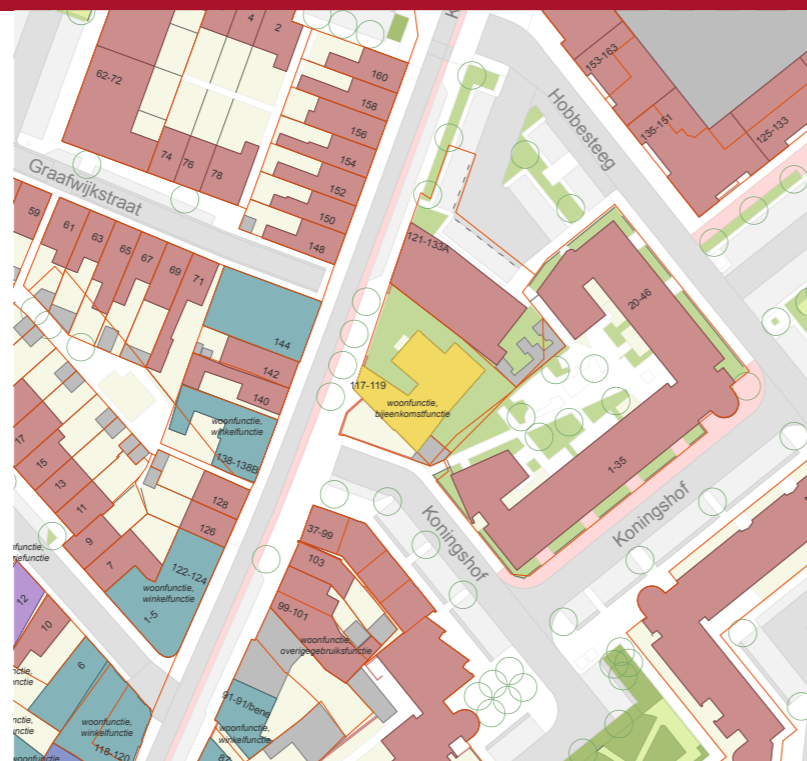

Gebouw

Adres	Koningstraat 119
Plaats	Beverwijk
Eigendom	Stichting Oud Hollandse kerken
Bestemming	Maatschappelijk
Dubbelbestemming	Archeologie
Bouwjaar	1774
Architect	Onbekend
Bouwperiode	18e eeuw
Monumentale status	Rijksmonument, nr. 9452
Bouwvlak	101-200
Aantal zitplaatsen	75
Nokhoogte	15.26 meter
Kerktoeren	Ja
Cultuurhistorische waarde interieur	Het interieur is onderdeel van het monument. In het interieur bevinden zich een orgel, enkele kerkbanken en glas in lood ramen.
Orgel	Ja
Bouwkundige staat	Goed
Recent uitgevoerde werkzaamheden	De Stichting heeft groot onderhoud uitgevoerd: verzakkingen zijn verholpen, het metselwerk van de voorgevel is hersteld, de kelder is hersteld, kieren zijn gedicht en op sommige plekken is isolatiemateriaal aangebracht. De huurder heeft geschilderd en het interieur aangepast. De huurder heeft tijdens de lessen last van kou en tocht, dit zou zij in de toekomst graag nog willen verhelpen.
Kerkhof	Nee
Situering	De kerk is gelegen in het centrum van Beverwijk aan de Koningstraat, één van de historische straten van de stad.
Ensemblewaarde	De kerk vormt een ensemble met de naastgelegen pastorie en kosterswoning die oorspronkelijk bij de kerk hoorden.
Maakt gebruik van onderhouds- of restauratiesubsidies	Nee

Bron: BAG, DKK, Gemeente Beverwijk - achtergrondkaart: BGT

Gebruik

Hoofdfunctie	Kunst- en cultuurvoorstellingen in de vorm van lezingen en concerten
In gebruik voor de dienst	Nee, sinds 2014 aan de dienst onttrokken.
Voor welke termijn zijn er middelen voor instandhouding van de kerk?	Meer dan 10 jaar
Is de kerk geschikt voor niet kerkelijk nevengebruik en/of herbestemming?	De kerk is flexibel in te richten en beschikt over alle faciliteiten die nodig zijn om groepen te ontvangen. Er is een bar- en lounge-ruimte en er is een kleedruimte. De kerk is nog niet optimaal verduurzaamd, waardoor er sprake is van tocht, vochtproblemen en moeilijk te verwarmen ruimtes.
Oorspronkelijke denominatie	(ELK) Evangelisch-Lutherse kerk

Lutherse kerk

Conclusie

Zorgen	De eigenaresse van de yoga studio maakt zich zorgen om het ledenaantal, dat door de coronacrisis sterk afgenomen is. Daarnaast is de zichtbaarheid van haar bedrijf een puntje van aandacht. Spandoeken en reclame-uitingen worden vernield en beklad en de kerk ligt terug ten opzichte van de straat, waardoor hij niet meteen zichtbaar is.
Toekomstverwachtingen	Het huurcontract is voor onbepaalde tijd en de ambitie is om de yogastudio nog lang in bedrijf te houden. De eigenaresse wil het lesaanbod uitbreiden met activiteiten van ZZP'ers.
Conclusie	Gezien de beperkte zorgen bij de huurder van de kerk en de intentie om uit te breiden, is het aannemelijk dat de kerk de komende jaren nog in gebruik zal blijven als yogastudio. De kerk is goed geoutilleerd voor de nieuwe functie als yogastudio, maar de eigenaresse zou nog wel wat aanpassingen willen doen op het gebied van verduurzaming en zichtbaarheid.

Doopsgezinde Kerk

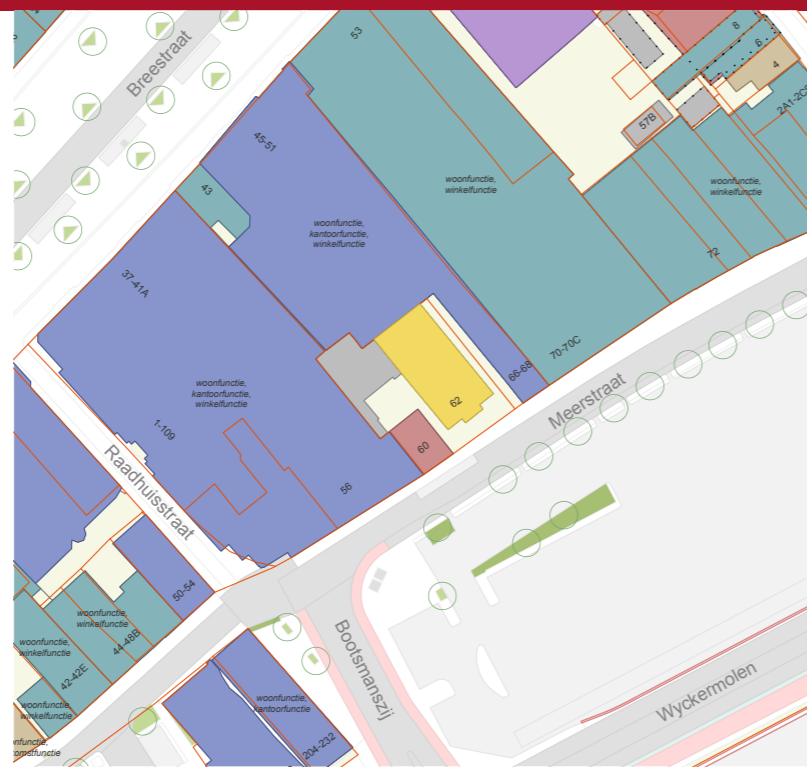
De Doopsgezinde Kerk aan de Meerstraat 62 in Beverwijk is in 1912 gebouwd naar ontwerp van de Amsterdamse architecten B.H. Koolhaas en H. Koolhaas. De in eclectische stijl uitgevoerde zaalkerk is aangewezen als gemeentelijk monument. Het uit 1890 daterende orgel is afkomstig uit de voorganger van de huidige kerk. Een opvallend interieurelement is de kopie van het beeld 'de Witte Christus' van de Deense kunstenaar Bertel Thorvaldsen.

Doopsgezinde Kerk

Gebouw

Adres	Meerstraat 62
Plaats	Beverwijk
Eigendom	Verenigde Doopsgezinde Gemeente IJmond
Bestemming	Maatschappelijk
Dubbelbestemming	Archeologie
Bouwjaar	1912
Architect	BH & H Koolhaas
Bouwperiode	Bouwkunst van de vroege 20e eeuw
Monumentale status	Gemeentelijk monument
Bouwvlak	351-600
Aantal zitplaatsen	140
Nokhoogte	12.93 meter
Kerktoeren	Ja
Cultuurhistorische waarde interieur	Het interieur is onderdeel van het monument. In de kerk bevindt zich onder andere een christusbeeld, een kopie van de Witte Christus van de beeldhouwer Bertel Thorvaldsen (1770-1844).
Orgel	Ja
Bouwkundige staat	Goed
Recent uitgevoerde werkzaamheden	In de jaren '90 en in 2019 is er groot onderhoud uitgevoerd.
Kerkhof	Nee
Situering	De kerk is gelegen in het snel ontwikkelende spoorzonegebied, gelegen nabij het station en het centrum en wordt omringd door nieuwbouw en winkel- en bedrijfspanden.
Ensemblewaarde	De kerk vormt een ensemble met de naastgelegen pastorie
Maakt gebruik van onderhouds- of restauratiesubsidies	Ja

Bron: BAG, DKK, Gemeente Beverwijk - achtergrondkaart: BGT

Gebruik

Hoofdfunctie	Gebedshuis
In gebruik voor de dienst	Ja
Frequentie kerkdiensten	2-Wekelijks
Niet kerkelijk nevengebruik en verhuur	De kerkzaal wordt verhuurd voor culturele en maatschappelijke activiteiten en voor vergaderingen.
Voor welke termijn zijn er middelen voor instandhouding van de kerk?	1-5 Jaar
Is de kerk geschikt voor niet kerkelijk nevengebruik en/of herbesteding?	In de kerkzaal en in de koffieruimte is plek voor grotere groepen. Ook de keuken is voldoende ingericht voor grotere groepen. De kerk is nog niet verduurzaamd, waardoor het verwarmen van de ruimtes kostbaar is.

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie	(ADS) Algemene Doopsgezinde Sociëteit
Huidige denominatie	(ADS) Algemene Doopsgezinde Sociëteit
Aantal leden	26-50
Categorie aantal leden	0-50
Aantal Vrijwilligers	4 tot 10
Gemiddeld aantal bezoekers per dienst	11-50

Doopsgezinde Kerk

Conclusie

Zorgen

De afname van het ledenaantal is zorgelijk. Er komen geen jonge mensen bij. De gemiddelde leeftijd leden is 80+. Minder leden betekent minder inkomsten en minder vrijwilligers voor de werkzaamheden die wel doorlopen.

Toekomstverwachtingen

De gemeenschap blijft voortbestaan zolang er nog een trouwe groep van leden bestaat, ook al is deze groep steeds kleiner. De aanstellingstermijn van de predikant is verlengd voor vijf jaar. De gemeenschap overweegt om een samenwerking aan te gaan met andere Doopsgezinde kerken (evt. KGLJ, kritische gemeente IJmond). In de toekomst kunnen er wellicht plannen worden gemaakt voor meer nevengebruik, de kerk is praktisch ingericht en de akoestiek is goed. Het is mogelijk om de kerk als trouwlocatie in te zetten of te verhuren voor feesten en partijen. Dit soort activiteiten moeten wel passen bij de overtuigingen en sfeer van de kerk.

Conclusie

Gezien de afname van het ledenaantal en de daarmee gepaarde afname van inkomsten is het aannemelijk dat de kerk haar huidige functie zal verliezen. Door een samenwerkingsverband met andere kerkgemeenschappen en het inpassen van multifunctioneel gebruik kan de kerk mogelijk nog langer als zodanig in gebruik blijven. Wellicht kunnen de ontwikkelingen in het stationsgebied bijdragen aan het instandhouding van de gemeenschap en het gebruik van het kerkgebouw, bijvoorbeeld door nieuwe samenwerkingen aan te gaan of door te werken aan een betere zichtbaarheid van de kerk.

Prinsesselaankerk

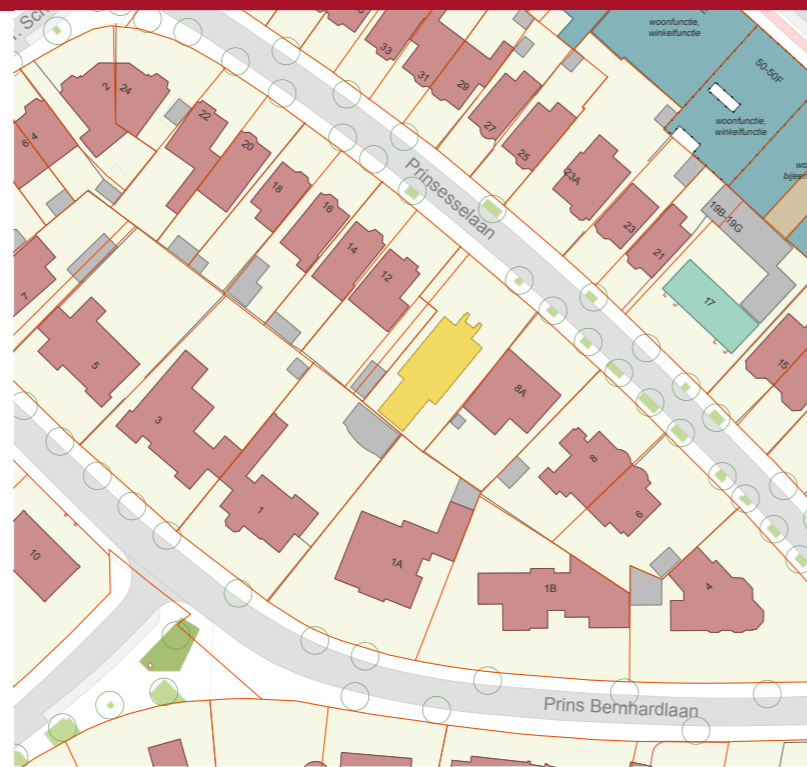
De Prinsesselaankerk in Beverwijk is in 1927 gebouwd door J. van der Zwiers. De sobere zaalkerk is aangewezen als gemeentelijk monument en wordt sinds 2007 bewoond. Voor die tijd werd de kerk gebruikt door de Vereniging van Vrijzinnig Hervormden. In 2010 is vergunning verleend voor het wijzigen van kerk naar woning. In november 2011 was de verbouwing voltooid.

Prinsesselaankerk

Gebouw

Adres	Prinsesselaan 10
Plaats	Beverwijk
Eigendom	Particulier
Bestemming	Wonen
Dubbelbestemming	Archeologie
Bouwjaar	1927
Architect	J. van der Zwiers
Bouwperiode	Bouwkunst uit het interbellum
Monumentale status	Gemeentelijk monument
Bouwvlak	101-200
Aantal zitplaatsen	N.v.t.
Nokhoogte	8.38 meter
Kerktoeren	Ja
Cultuurhistorische waarde interieur	Het interieur is onderdeel van het monument, maar is ingrijpend gewijzigd. In het interieur bevindt zich nog wel het orgel.
Orgel	Ja
Bouwkundige staat	Goed
Recent uitgevoerde werkzaamheden	De kerk is eind jaren 2000 verbouwd tot woning. Daarbij zijn de volgende onderdelen van het interieur behouden gebleven: de houten overkapping, bijbelplankjes, kerkstoelen, vloeren, kenmerkende lampen, het altaar en orgelfront. De kerk is tijdens de herbestemming verduurzaamd door middel van voorzetmuren, dubbelglas, vloerverwarming en zonnepanelen op het dak. Recent is een bouwkundig rapport opgemaakt. Daaruit is gebleken dat er geen problemen zijn met de fundering of constructie maar dat er wel sprake is van achterstallig onderhoud van schilderwerk, metselwerk en houtwerk.
Kerkhof	Nee
Situering	De kerk is gelegen in een woonwijk met vrijstaande woningen van één bouwlaag en een kap. De kerk heeft dezelfde bouwkorrel als de omringende bebouwing.
Ensemblewaarde	De kerk vormt een ensemble met diverse woonhuizen in de directe omgeving die ook in de jaren '30 gebouwd zijn en stijkenmerken uit die periode vertonen.
Maakt gebruik van onderhouds- of restauratiesubsidies	Nee

Bron: BAG, DKK, Gemeente Beverwijk - achtergrondkaart: BGT

Gebruik

Hoofdfunctie	Woning
In gebruik voor de dienst	Nee, sinds 2007 aan de dienst onttrokken
Oorspronkelijke denominatie	(VH) Vereniging van Vrijzinnig Hervormden

Prinsesselaankerk

Conclusie

Zorgen	Het onderhoud en de hoge energiekosten zijn een aandachtspunt.
Toekomstverwachtingen	Naar verwachting zal de kerk in gebruik blijven als woning, de bewoners beraden zich op verduurzaming van het gebouw.
Conclusie	De herbestemming als woning is succesvol. Dit komt door de ligging van de kerk in een woonwijk, door de oppervlakte van de kerk die niet te groot is en door de indeling van het gebouw die veel mogelijkheden biedt. Ondanks de herbestemming als woning heeft de kerk zijn kerkelijke ambiance behouden door de ruimtelijke indeling en door het behoud van oorspronkelijke elementen. Aandachtspunten zijn het onderhoud, dat veel meer aandacht vraagt dan bij een reguliere woning en verduurzaming, dat in de nabije toekomst opgepakt wordt.

Middelaarkerk

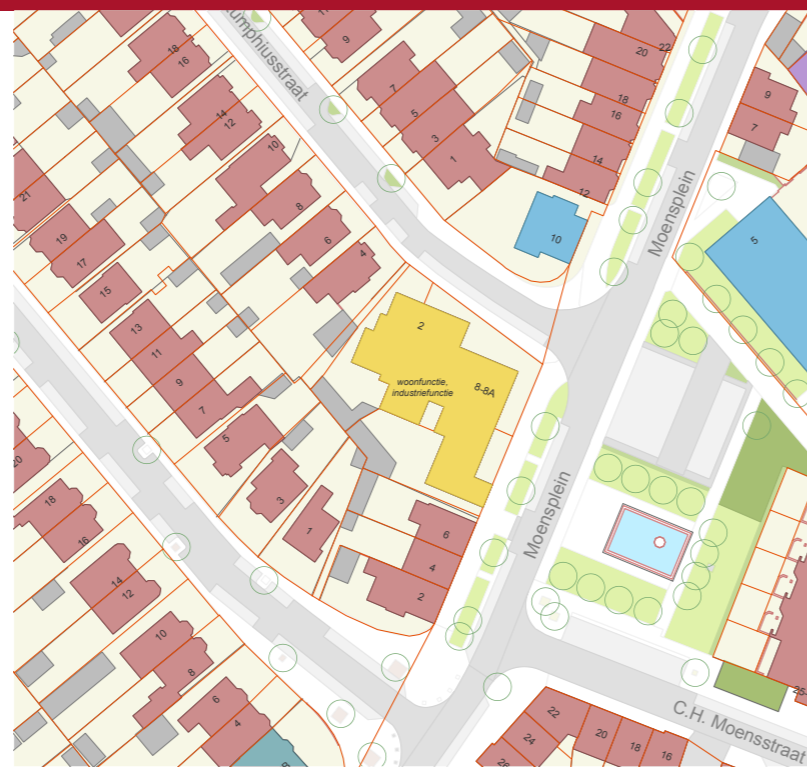
De Middelaarkerk aan het Moensplein 8A in Beverwijk is in 1930 gebouwd naar ontwerp van H.W.J. Meyran. De voormalige gereformeerde Middelaarkerk is gebouwd in een zakelijk-expressionistische stijl en is aangewezen als gemeentelijk monument. Daarna is het pand gesplitst. De linker beuk werd een separate woning. In het overige deel van de kerk, waaronder de voormalige vergaderzaal, werd een woning, bedrijfsruimte en schoonheidssalon gecreëerd. De ontwikkelingen in de kerk zijn nog gaande.

Middelaarkerk

Gebouw

Adres	Moensplein 8a
Plaats	Beverwijk
Eigendom	Particulier
Bestemming	Wonen
Dubbelbestemming	Archeologie
Bouwjaar	1930
Architect	H.W.J. Meyran
Bouwperiode	Bouwkunst uit het interbellum
Monumentale status	Gemeentelijk monument
Bouwvlak	201-350
Aantal zitplaatsen	N.v.t.
Nokhoogte	12.70 meter
Kerktoeren	Ja
Cultuurhistorische waarde interieur	Het interieur is onderdeel van het monument, maar het is ingrijpend verwijderd. De spanten en glas in lood ramen zijn behouden gebleven en grotendeels in het zicht gelaten.
Orgel	Nee
Bouwkundige staat	Goed
Recent uitgevoerde werkzaamheden	Deze kerk is in 1997 herbestemd als bedrijf/ woning. Er zijn diverse ingrepen gepleegd zoals het toevoegen van een verdiepingsvloer, het plaatsen van tussenmuren, het aanbrengen van vloerverwarming en -isolatie. De verbouwing wordt in fasen uitgevoerd en is nog gaande.
Kerkhof	Nee
Situering	De kerk is gelegen aan een plein in een woonwijk uit de jaren '30 van de 20e eeuw.
Ensemblewaarde	De kerk vormt een ensemble met de naastgelegen voormalige catechisatiekamer en met de voormalige kosterswoning. Beide zijn nu ingericht als woning. Daarnaast vormt de kerk een ensemble met de woonwijk die in dezelfde bouwperiode tot stand kwam.
Maakt gebruik van onderhouds- of restauratiesubsidies	Nee

Bron: BAG, DKK, Gemeente Beverwijk - achtergrondkaart: BGT

Gebruik

Hoofdfunctie	Woning en schoonheidssalon aan huis
In gebruik voor de dienst	Nee, sinds 1997 aan de dienst onttrokken.
Oorspronkelijke denominatie	(GKN) Gereformeerde Kerken in Nederland

Middelaarkerk

Conclusie

Zorgen	Het verduurzamen van een kerk als deze is een enorme uitdaging. Welke mogelijkheden zijn er en welk ambitieniveau is realistisch? De eigenaar zou graag geïnformeerd worden over de verduurzaming van kerken.
Toekomstverwachtingen	De kerk zal naar verwachting in gebruik blijven als woning, kantoor, bed & breakfast en schoonheidssalon.
Conclusie	De transformatie van kerk tot woning annex bedrijfsruimte verloopt succesvol. Dit komt door de ligging van de kerk in een woonwijk en door de mogelijkheden die het gebouw biedt vanwege zijn omvang. De kerkelijke ambiance is grotendeels behouden gebleven door de ruimtelijkheid en door het behoud van originele elementen. De kerk zal naar verwachting als woning en bedrijfsruimte aan huis in gebruik blijven. Een punt van aandacht is het onderhoud van het gebouw, dat intensiever is dan bij een reguliere woning. Daarnaast beraden de eigenaren zich op verduurzaming, zij worden hierover graag geïnformeerd.

Fatih Moskee

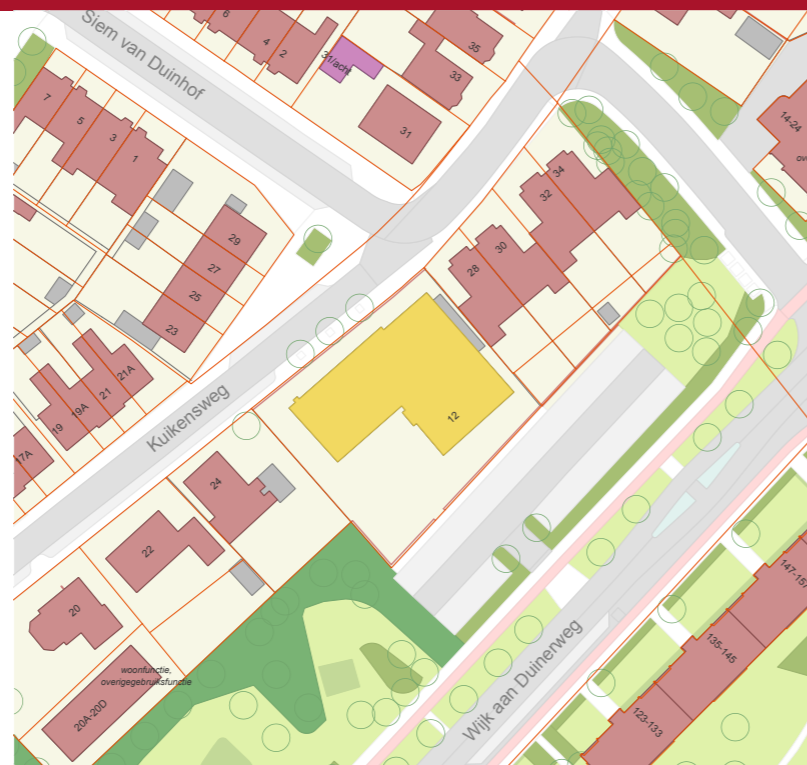
De Fatih Moskee is gesitueerd aan de Wijk aan Duinerweg 12 in Beverwijk. Het kerkgebouw werd in 1958 gebouwd naar ontwerp van P.H. Tauber. Het kerkgebouw werd destijds gebouwd voor het Apostolisch Genootschap en stond lange tijd bekend als de Parochie van de HH. Twaalf Apostelen.

Fatih Moskee

Gebouw

Adres	Wijk aan Duinerweg 12
Plaats	Beverwijk
Eigendom	Stichting Milli Görüş Nederland (NMOG)
Bestemming	Maatschappelijk
Dubbelbestemming	Archeologie
Bouwjaar	1958
Architect	P.H. Tauber
Bouwperiode	Wederopbouw
Monumentale status	N.v.t.
Bouwvlak	351-600
Aantal zitplaatsen	N.v.t.
Nokhoogte	9.01 meter
Kerktoeren	Nee
Cultuurhistorische waarde interieur	Geen
Orgel	Nee
Bouwkundige staat	Goed
Recent uitgevoerde werkzaamheden	Het gebouw is meerdere malen aangepast en/of uitgebreid. Er is een uitbouw aan de oostzijde gerealiseerd, de plafonds zijn vernieuwd, de oude stookruimte is verbouwd tot een keuken, er zijn cv-ketels in het gebouw aangebracht en de houten kozijnen zijn vervangen door kunststofkozijnen met dubbelglas.
Kerkhof	Nee
Situering	De moskee is gelegen in een woonwijk, aan een doorgaande weg. Aan de voorzijde van de moskee bevindt zich een parkeerplaats met daarnaast een plantsoen.
Ensemblewaarde	N.v.t.
Maakt gebruik van onderhouds- of restauratiesubsidies	Nee

Bron: BAG, DKK, Gemeente Beverwijk - achtergrondkaart: BGT

Gebruik

Hoofdfunctie	Gebedshuis
In gebruik voor de dienst	Ja
Frequentie kerkdiensten	Wekelijks
Niet kerkelijk nevengebruik en verhuur	De Turkse culturele vereniging organiseert voor de eigen gemeenschap maatschappelijke activiteiten. De ruimtes worden niet verhuurd.
Voor welke termijn zijn er middelen voor instandhouding van de kerk?	Meer dan 10 jaar
Is de kerk geschikt voor niet kerkelijk nevengebruik en/of herbestemming?	Het gebouw beschikt over meerdere ruimtes en alle faciliteiten voor het ontvangen van groepen zijn aanwezig. Het gebouw is nog niet verduurzaamd waardoor de verwarmingskosten hoog zijn.

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie	(AG) Het Apostolisch Genootschap
Huidige denominatie	Islamitisch
Aantal leden	51-100
Categorie aantal leden	50 -100
Aantal Vrijwilligers	N.v.t.
Gemiddeld aantal bezoekers per dienst	101-200

Fatih Moskee

Conclusie

Zorgen	Er zijn zorgen over de verduurzaming van het gebouw. De stookkosten zijn erg hoog en het isoleren van de muren of het dak is kostbaar. Het bestuur zou graag meer informatie willen over de verduurzamingsmogelijkheden van de moskee.
Toekomstverwachtingen	Het ledentotaal is stabiel, de komende tien jaar blijft de moskee naar verwachting als zodanig in gebruik.
Conclusie	De transformatie van kerk tot moskee is succesvol verlopen. Het gebouw is functioneel en praktisch ingericht en er is voldoende ruimte in het gebouw voor de verschillende activiteiten van de gemeenschap. Het voortbestaan van de moskee staat niet ter discussie, omdat het ledentotaal stabiel is. Het bestuur onderzoekt de mogelijkheden voor verduurzaming en laat zich hierover graag informeren.

Vrededorstkerk

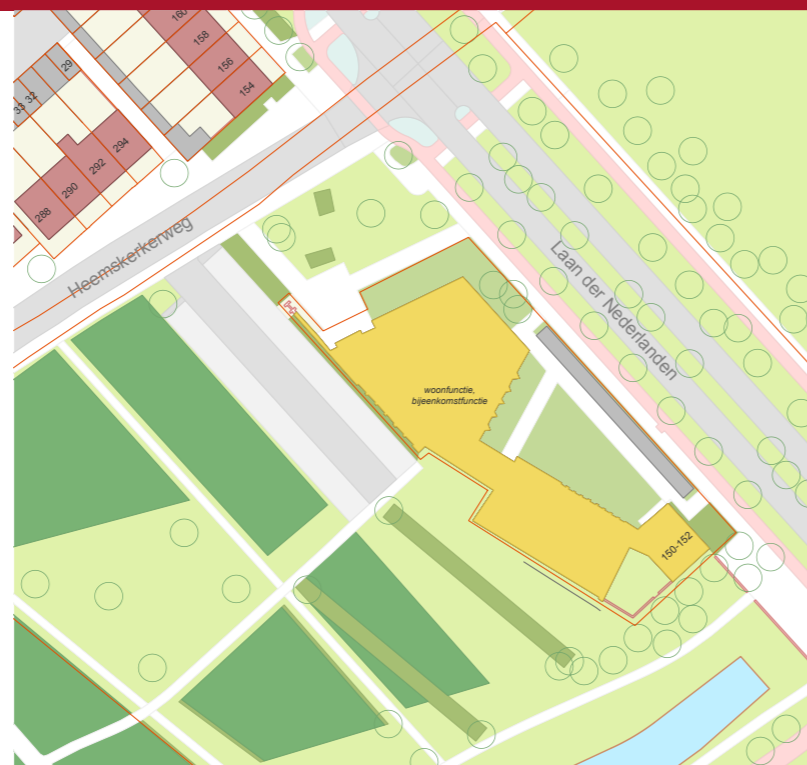
De Vrededorstkerk werd in 1963 gebouwd naar ontwerp van F. Dicke. De bouw vond plaats tijdens de wederopbouwperiode toen de wijken Oosterwijk en Meerestein werden gebouwd en de behoefte aan een eigen kerkgebouw in deze wijken toenam. De kerk werd in 1964 officieel in gebruik genomen tijdens een feestelijke dienst.

Vrededorstkerk

Gebouw

Adres	Laan der Nederlanden 152
Plaats	Beverwijk
Eigendom	Protestantse Gemeente Beverwijk-Wijk aan Zee
Bestemming	Maatschappelijk
Dubbelbestemming	Archeologie
Bouwjaar	1963
Architect	F. Dicke
Bouwperiode	Wederopbouw
Monumentale status	N.v.t.
Bouwvlak	601-1000
Aantal zitplaatsen	300
Nokhoogte	9.70 meter
Kerktoeren	Nee
Cultuurhistorische waarde interieur	De raampartijen van de Vrededorst kerk zijn van cultuurhistorische waarde.
Orgel	Ja
Bouwkundige staat	Redelijk
Recent uitgevoerde werkzaamheden	De kerk heeft een nieuwe cv-ketel gekregen en er is deels dubbele beglazing toegepast. Verder worden er geen grote onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd, aangezien het toekomstige gebruik van de kerk onzeker is.
Kerkhof	Nee
Situering	De kerk is gelegen aan een doorgaande weg in een wijk met woonbebouwing, dit betreft voornamelijk laagbouw. De kerk is gelegen aan de rand van park Overbos met allerlei sportvelden en openbaar groen.
Ensemblewaarde	De kerk vormt een ensemble met de nabijgelegen kosterwoning.
Maakt gebruik van onderhouds- of restauratiesubsidies	Nee

Bron: BAG, DKK, Gemeente Beverwijk - achtergrondkaart: BGT

Gebruik

Hoofdfunctie	Gebedshuis
In gebruik voor de dienst	Ja
Frequentie kerkdiensten	Wekelijks
Niet kerkelijk nevengebruik en verhuur	De ruimtes worden verhuurd voor culturele en maatschappelijke activiteiten.
Voor welke termijn zijn er middelen voor instandhouding van de kerk?	1-5 Jaar
Is de kerk geschikt voor niet kerkelijk nevengebruik en/of herbestemming?	Ondanks het feit dat het gebouw gedateerd is en niet verduurzaamd is, biedt het door zijn functionele indeling en ruimtelijkheid voldoende mogelijkheden voor niet kerkelijke activiteiten. Het gebouw leent zich door zijn functionele inrichting en opbouw uitstekend voor een transformatie richting een andere functie.

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie	Gereformeerde Kerk Nederland
Huidige denominatie	(PKN) Protestantse Kerk in Nederland
Aantal leden	300 of meer
Categorie aantal leden	300 +
Aantal Vrijwilligers	90-100
Gemiddeld aantal bezoekers per dienst	51-100

Vredevorstkerk

Conclusie

Zorgen	De staat van het gebouw, afname van het ledenaantal en de beperkte financiële middelen zijn zorgelijk. Het gebrek aan bestuurders en vrijwilligers wordt steeds nijpender, want de meeste vrijwilligers en leden zijn op leeftijd. Eventuele nevenbestemming of herbestemming van de kerk is lastig, want er is een volledige restauratie nodig.
Toekomstverwachtingen	De Vredevorstkerk wordt mogelijk op korte termijn afgestoten. Het bestuur overweegt om terug te keren naar een verbouwde Grote Kerk en de Vredevorstkerk te verkopen.
Conclusie	Gezien de zorgen rondom het ledenaantal, financiële middelen en de staat van het kerkgebouw is het aannemelijk dat de kerk haar huidige functie zal verliezen. De Protestantse Gemeente Beverwijk-Wijkaan Zee sluit niet uit dat de Vredevorstkerk op korte termijn verkocht wordt.

Immanuëlkerk

De Immanuëlkerk aan de Olieslagerslaan 20 in Beverwijk is in 1970-1971 gebouwd. De Gereformeerde Vrijgemaakte kerkgemeenschap was oorspronkelijk gevestigd aan de Prinsesselaan en heeft zelf het geld verzameld voor de bouw en was verantwoordelijk voor de uitvoering. De Immanuëlkerk maakt deel uit van het kerkverband van de Gereformeerde kerken (vrijgemaakt)

Immanuëlkerk

Gebouw

Adres	Olieslagerslaan 20
Plaats	Beverwijk
Eigendom	Gereformeerde kerk Vrijgemaakt Beverwijk
Bestemming	Maatschappelijk
Dubbelbestemming	Archeologie
Bouwjaar	1970
Architect	Onbekend
Bouwperiode	Post 65
Monumentale status	N.v.t.
Bouwvlak	351-600
Aantal zitplaatsen	200
Nokhoogte	7.54 meter
Kerktoeren	Nee
Cultuurhistorische waarde interieur	Geen
Orgel	Nee
Bouwkundige staat	Goed
Recent uitgevoerde werkzaamheden	Er is recent groot onderhoud gepleegd, hierbij zijn het dak, de goten en de cv-installatie vernieuwd. Er is een extra ruimte gerealiseerd achter de zaal, beide ruimtes worden onafhankelijk verwarmd.
Kerkhof	Ja, het kerkhof rondom de kerk is aangewezen als gemeentelijk monument.
Situering	De kerk is gelegen in een woonwijk die bestaat uit hoog- en laagbouw. Het kerkgebouw is in het midden van de wijk gesitueerd, tezamen met het naastgelegen voetbalveld.
Ensemblewaarde	N.v.t.
Maakt gebruik van onderhouds- of restauratiesubsidies	Nee

Bron: BAG, DKK, Gemeente Beverwijk - achtergrondkaart: BGT

Gebruik

Hoofdfunctie	Gebedshuis
In gebruik voor de dienst	Ja
Frequentie kerkdiensten	Wekelijks
Niet kerkelijk nevengebruik en verhuur	Er worden culturele en maatschappelijke activiteiten georganiseerd voor de eigen gemeenschap en andere belangstellenden. De ruimtes worden niet verhuurd.
Voor welke termijn zijn er middelen voor instandhouding van de kerk?	Meer dan 10 jaar
Is de kerk geschikt voor niet kerkelijk nevengebruik en/of herbestemming?	De kerk is ruimtelijk en alle faciliteiten zijn aanwezig. Het gebouw is redelijk geïsoleerd en hierdoor redelijk goed te verwarmen. Het gebouw leent zich goed voor niet kerkelijk gebruik.

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie	(GKv) Gereformeerde Kerken in Nederland vrijgemaakt
Huidige denominatie	(GKv) Gereformeerde Kerken in Nederland vrijgemaakt
Aantal leden	101-200
Categorie aantal leden	100 - 200
Aantal Vrijwilligers	45
Gemiddeld aantal bezoekers per dienst	101-200

Immanuëlkerk

Conclusie

Zorgen	Het bestuur maakt zich zorgen om het effect van corona: zij hoopt dat alle leden weer regelmatig de dienst zullen bijwonen zodra de maatregelen zijn opgeheven.
Toekomstverwachtingen	Naar verwachting zal de gemeenschap groeien. Wanneer andere Gereformeerd Vrijgemaakte kerken de deuren sluiten, zullen de leden aldaar een nieuwe kerk zoeken. Zij gaan waarschijnlijk naar Beverwijk. Bovendien is de gemeenschap van Beverwijk nog jong; er zijn veel jonge leden en veel gezinnen.
Conclusie	De kerkgemeenschap is jong met een stabiel ledenaantal, men verwacht zelfs een lichte groei in de nabije toekomst. Het gebouw verkeert in goede staat van onderhoud en voldoet aan de wensen van de gemeenschap.

Grote Kerk

De Grote Kerk is gelegen aan de Kerkstraat 37A in Beverwijk. De laat-gotische hallenkerk is oorspronkelijk gebouwd tussen 1300 en 1400 en is na verwoesting in 1573 door de Spaanse troepen en latere brandschade diverse keren hersteld en gewijzigd. De kerk is sinds 1631 via een lagere tussenbouw verbonden met een toren met achzijdige naaldspits. In juli 2015 is de Vereniging Grote Kerk opgericht, met als doel van de Grote Kerk een huis voor de gemeenschap te maken waar iedereen, ongeacht de geloofsovertuiging, elkaar kan ontmoeten met als doel elkaar te inspireren.

Grote Kerk

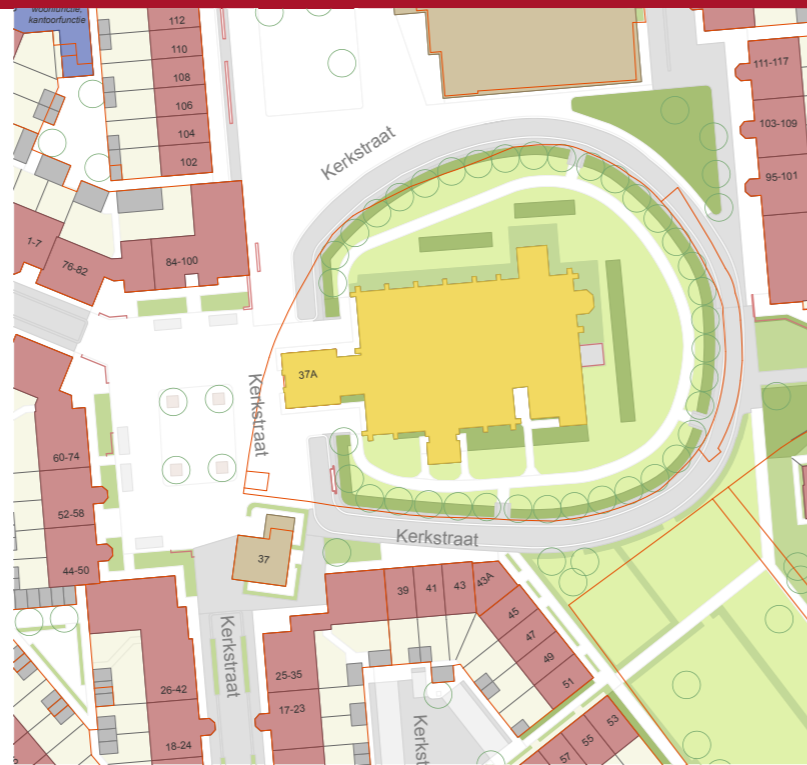

Gebouw

Adres	Kerkstraat 37a
Plaats	Beverwijk
Eigendom	Protestantse Gemeente Beverwijk-Wijk aan Zee
Bestemming	Wonen + Maatschappelijk
Dubbelbestemming	Archeologie
Bouwjaar	1300-1400
Architect	Onbekend
Bouwperiode	14e eeuw (Gotiek)
Monumentale status	Rijksmonument, nr. 9450
Bouwwlak	1001 of meer
Aantal zitplaatsen	400
Nokhoogte	15.75 meter
Kerktoren	Ja, in bezit van gemeente Beverwijk.
Cultuurhistorische waarde interieur	Het interieur is onderdeel van het monument. In het interieur bevinden zich meerdere monumentale onderdelen waaronder de grafkapel van de familie Van Harenkarspel en een rijksmonumentaal Müller orgel.
Orgel	Ja, ook rijksmonument
Bouwkundige staat	Redelijk
Recent uitgevoerde werkzaamheden	De Grote Kerk is vanaf de jaren '70 integraal gerestaureerd. In 1984 is de restauratie afgerond. Tien jaar geleden is er voor het laatst groot onderhoud gepleegd, sindsdien is er alleen regulier onderhoud gepleegd.
Kerkhof	Ja, rondom de kerk bevindt zich een begraafplaats. Deze is aangewezen als gemeentelijk monument.
Situering	De kerk is gelegen in het centrum van Beverwijk nabij het Kenemer Theater, het Centrum voor de Kunsten en de Openbare Bibliotheek. Verder wordt de kerk omringd door woonbebouwing. De straat loopt in een cirkel om de kerk. Er zijn meerdere hoge bomen en er is een klein pleintje met plantenbakken en bankjes. Met haar hoge toren is de Grote Kerk zichtbaar vanuit de wijde omtrek, het is één van de iconen van Beverwijk.
Ensemblewaarde	In de omgeving is geen directe relatie met het kerkgebouw aanwezig doordat hier nieuwbouw is gerealiseerd. Er is wel ensemblewaarde met de gesloten begraafplaats om de kerk heen.
Maakt gebruik van onderhouds- of restauratiesubsidies	Ja

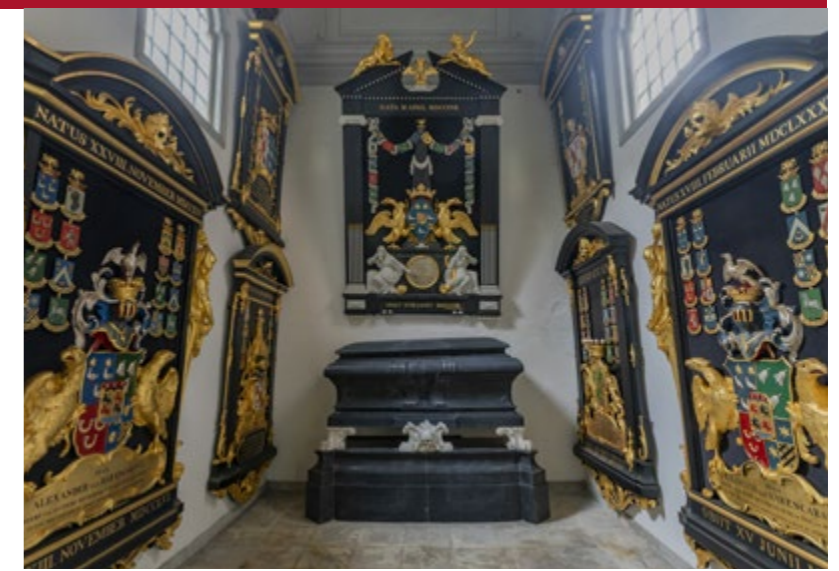
Bron: BAG, DKK, Gemeente Beverwijk - achtergrondkaart: BGT

Gebruik

Hoofdfunctie	Cultureel ontmoetingscentrum
In gebruik voor de dienst	Nee, sinds 2013 aan de dienst onttrokken.
Oorspronkelijke denominatie	(NH) Nederlandse Hervormde Kerk

Grote Kerk

Conclusie

Zorgen

De herbestemming van de Grote Kerk is een uitdaging. Los van de beperkingen van de Rijksmonumentale status zullen de eigenaren het onderhoud moeten kunnen betalen en daarvoor een methode vinden om rendement te maken. Het gebrek aan bestuurders en vrijwilligers om de kerk te exploiteren wordt steeds nijpender.

Toekomstverwachtingen

De Grote Kerk wordt nu als cultureel centrum gexploiteerd door een stichting, maar is nog in bezit van de Protestantse Gemeente Beverwijk en Wijk aan Zee. De Protestantse Gemeente Beverwijk en Wijk aan Zee wil de kerk verkopen onder bepaalde voorwaarden ten behoeve van de gemeenschap van Beverwijk. De kerk moet haar openbare functie behouden en de Protestantse Gemeente Beverwijk en Wijk aan Zee zou graag een ruimte in de kerk huren voor de zondagsdienst. De Protestantse Gemeente Beverwijk en Wijk aan Zee is op zoek naar investeerders die het gebouw onder deze voorwaarden een nieuwe functie willen geven.

Conclusie

De Grote Kerk is een rijksmonument en is één van de iconen van Beverwijk, hiermee is de toekomst dus niet zozeer onzeker. Voor elke Beverwijker is het zien van de Wijkertoren thuishomen. Er wordt gezocht naar een nieuwe functie voor het gebouw, waarbij het openbare karakter als voorwaarde wordt gezien. Wanneer de kerkgemeenschap een deel van de kerk weer zal gaan gebruiken voor religieuze doeleinden, zal het openbare karakter van de kerk in ieder geval in stand blijven.

Onze Lieve Vrouw van Goede Raadkerk

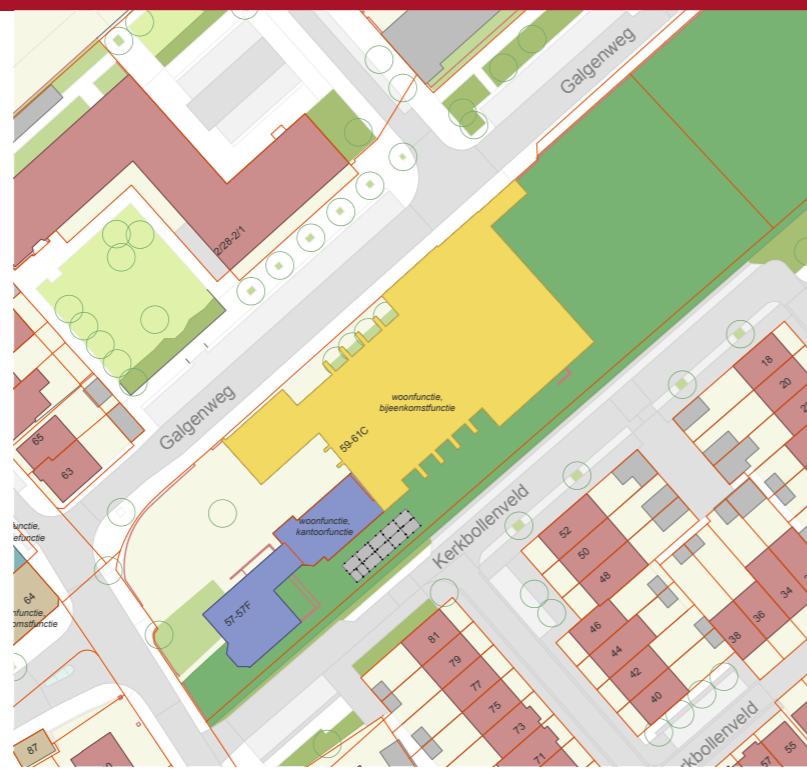
De Rijksmonumentale Onze Lieve Vrouw van Goede Raadkerk is gelegen aan de Arendsweg 59 in Beverwijk. De zaalkerk met een brede zadeldaktoeren kent robuuste traditionalistische vormen met rationalistische elementen. De kerk is gebouwd tussen 1914 en 1927 naar ontwerp van A.J. Kropholler. In 1914 begon de bouw van koor en schip. In 1927 werd de kerk voltooid met de drie meest westelijke traveeën en de voorbouw met toren. Sinds 2010 vinden er geen kerkelijke activiteiten meer plaats in de kerk, er wordt gezocht naar een nieuwe functie. De pastorie en de bijgebouwen worden in 2021/2022 verbouwd tot appartementen.

Onze Lieve Vrouw van Goede Raadkerk

Gebouw

Adres	Arendsweg 59
Plaats	Beverwijk
Eigendom	Particulier
Bestemming	Maatschappelijk met wonen, kantoren en dienstverlening
Dubbelbestemming	Archeologie en Cultuurhistorie
Bouwjaar	1914-1927
Architect	A.J. Kropholler
Bouwperiode	Bouwkunst uit het interbellum
Monumentale status	Rijksmonument, nr. 515946
Bouwvlak	1001 of meer
Aantal zitplaatsen	N.v.t.
Nokhoogte	18.4 meter
Kerktoeren	Ja
Cultuurhistorische waarde interieur	In het interieur bevinden zich onder andere de kerkbanken, het orgel, en de glas-in-loodramen. Diverse onderdelen uit het interieur maken onderdeel uit van het monument.
Orgel	Ja
Bouwkundige staat	Redelijk
Recent uitgevoerde werkzaamheden	Omdat de eigenaar in afwachting is van een nieuwe gebruiker, zijn alleen de noodzakelijke werkzaamheden uitgevoerd. Het metselwerk is goed en het schilderwerk is gedaan. Er zijn geen verduurzamingsmaatregelen getroffen, afhankelijk van het toekomstig gebruik wordt hiervoor een plan gemaakt.
Kerkhof	Ja, achter de tuin is een kerkhof aanwezig, deze is aangewezen als gemeentelijk monument.
Situering	De kerk is gelegen in een woonwijk, aan de rand van het centrum. Door de monumentale tuin, de begraafplaats en de monumentale uitstraling van het pand, is het een iconisch ensemble voor zijn omgeving.
Ensemblewaarde	De kerk vormt een ensemble met het pastoraatgebouw, de parochie, de Mariaschool, het kerkhof en de tuin aan de achterzijde. Aan de overzijde zijn tevens een, tot appartementencomplex verbouwde, RK jongens- en meisjesschool in dezelfde bouwstijl.
Maakt gebruik van onderhouds- of restauratiesubsidies	Ja

Bron: BAG, DKK, Gemeente Beverwijk - achtergrondkaart: BGT

Gebruik

Hoofdfunctie	Buiten gebruik
In gebruik voor de dienst	Nee, sinds 2010 aan de dienst onttrokken.
Oorspronkelijke denominatie	(RKK) Rooms-Katholieke Kerk in Nederland

Onze Lieve Vrouw van Goede Raadkerk

Conclusie

Zorgen	Het vinden van een nieuwe functie voor de kerk is geen directe zorg, maar wel een uitdaging. Er worden gesprekken gevoerd met potentiële gebruikers.
Toekomstverwachtingen	De eigenaar is bezig met een zogeheten vlekkenplan voor de invulling van de kerk.
Conclusie	De kerk zal naar verwachting op korte termijn een nieuwe functie krijgen. Het is een uitdaging om een passende functie te vinden bij zo'n groot en monumentaal gebouw. Ook de verduurzaming van een dergelijk pand is een hele opgave. Echter, het hele ensemble is iconisch voor de directe omgeving en voor Beverwijk en het feit dat er weer in deze plek geïnvesteerd wordt heeft een positief effect op de wijk en de stad.

Sint Agathakerk

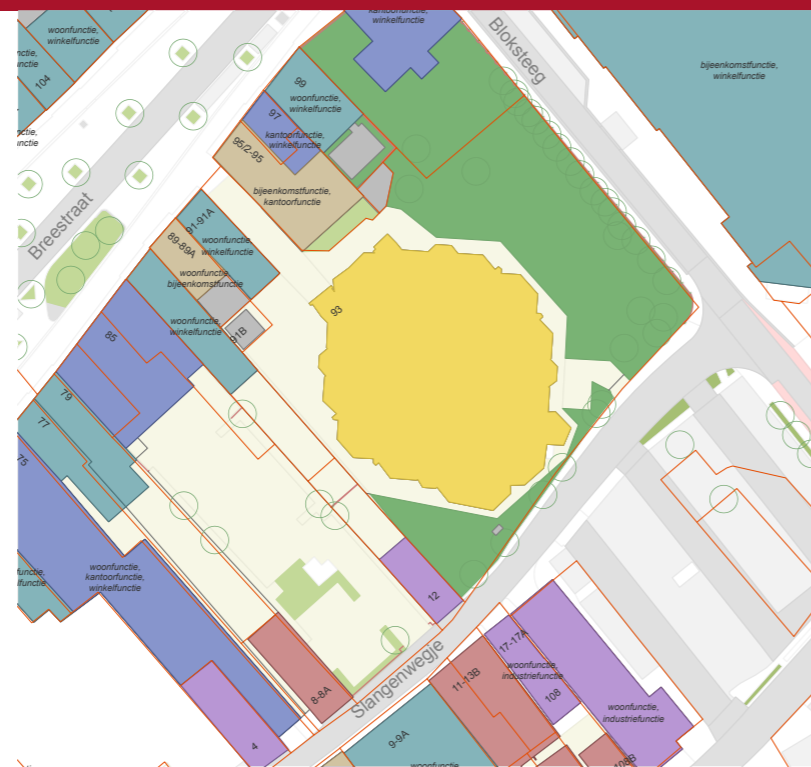
De Rijksmonumentale Sint Agathakerk is gelegen aan de Breestraat 93 in Beverwijk. Het kerkgebouw vertoont een opvallende achzijdige centraalbouw met koepeldak en wordt omringd door een kapellenkrans met koepels. De kerk werd tussen 1921 en 1924 gebouwd.

Sint Agathakerk

Gebouw

Adres	Breestraat 93
Plaats	Beverwijk
Eigendom	Parochie St. Eloy
Bestemming	Maatschappelijk
Dubbelbestemming	Archeologie en religie
Bouwjaar	1921-1924
Architect	J.Th.J. & P.J.J.M. Cuypers
Bouwperiode	Bouwkunst uit het interbellum
Monumentale status	Rijksmonument, nr. 492352
Bouwvlak	1001 of meer
Aantal zitplaatsen	250
Nokhoogte	33.17 meter
Kerktoeren	Ja
Cultuurhistorische waarde interieur	Het interieur is onderdeel van het monument. Het oorspronkelijke interieur is voor het merendeel ontworpen door L.T.C. Lourijsen. In 1965 is het ontwerp aangepast toen het altaar op een verhoging onder de hoofdkoepel werd geplaatst. Van het huidige interieur zijn met name waardevol: het vroeg-16e-eeuwse Mariabeeld met kind, het hoofdaltaar, verschillende mozaïken en kruiswegstaties uit 1925 door Lourijsen, de preekstoel door Lourijsen uit 1931.
Orgel	Ja
Bouwkundige staat	Goed
Recent uitgevoerde werkzaamheden	In 2003 heeft een grootschalige restauratie plaatsgevonden. Diverse onderdelen zijn hersteld en vervangen en er is isolatie toegepast. Na de restauratie wordt ieder jaar een rapport opgemaakt door de monumentenwacht. Alle benodigde werkzaamheden worden uitgevoerd. De staat van de kerk is hierdoor zeer goed.
Kerkhof	Nee
Situering	De kerk is gelegen in een winkelstraat in het centrum en nabij het snel ontwikkelende stationsgebied. De kerk ligt iets naar achteren ten opzichte van de winkelstraat en achter en naast de kerk is een ruime tuin. De koepel is zichtbaar vanuit de wijde omtrek en is iconisch voor Beverwijk.
Ensemblewaarde	De kerk vormt een ensemble met de nabijgelegen pastorie, met de tuin en de monumentale tuinmuur.
Maakt gebruik van onderhouds- of restauratiesubsidies	Ja

Bron: BAG, DKK, Gemeente Beverwijk - achtergrondkaart: BGT

Gebruik

Hoofdfunctie	Gebedshuis
In gebruik voor de dienst	Ja
Frequentie kerkdiensten	Wekelijks
Niet kerkelijk nevengebruik en verhuur	Er worden culturele en maatschappelijke activiteiten georganiseerd. De kerk wordt uitsluitend verhuurd voor activiteiten die binnen de geloofsovertuiging passen.
Voor welke termijn zijn er middelen voor instandhouding van de kerk?	1-5 Jaar
Is de kerk geschikt voor niet kerkelijk nevengebruik en/of herbestemming?	De kerk beschikt over voldoende ruimte voor niet kerkelijke activiteiten. Echter het hoog monumentale interieur vraagt om een zorgvuldige inpassing van eventuele aanpassingen. De kerk is nog niet verduurzaamd waardoor de kerkzaal moeilijk te verwarmen is.

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie	(RKK) Rooms-Katholieke Kerk in Nederland
Huidige denominatie	(RKK) Rooms-Katholieke Kerk in Nederland
Aantal leden	300 of meer
Categorie aantal leden	300 +
Aantal Vrijwilligers	100-200
Gemiddeld aantal bezoekers per dienst	101-200

Sint Agathakerk

Conclusie

Zorgen	De afname van het ledenaantal (en vrijwilligers) en hoge onderhoudskosten in combinatie met beperkte financiële middelen zijn zorgelijk: minder leden betekent minder financiële middelen. De parochie verwacht, uitgaande van de huidige situatie, binnen vijf jaar weer een gebouw te moeten verkopen.
Toekomstverwachtingen	Uitgaande van de huidige situatie zal de gemeenschap nog circa vijf jaar in zijn huidige vorm bestaan.
Conclusie	De Sint Agathakerk is een rijksmonument en is een icoon voor Beverwijk, de toekomst van het gebouw is daarmee niet onzeker. Gezien de afname van het ledenaantal en de daarmee gepaarde afname van inkomsten is het echter aannemelijk dat de kerk haar huidige functie zal verliezen als de huidige situatie zich voortzet. Door het samenvoegen van de kerkgebouwen van de Katholieke Parochie en het inpassen van multifunctioneel gebruik, kan het kerkgebouw mogelijk in gebruik blijven. Wellicht kunnen de ontwikkelingen in de omgeving bijdragen aan het in stand houden van de gemeenschap en de kerk.

Maranathakapel

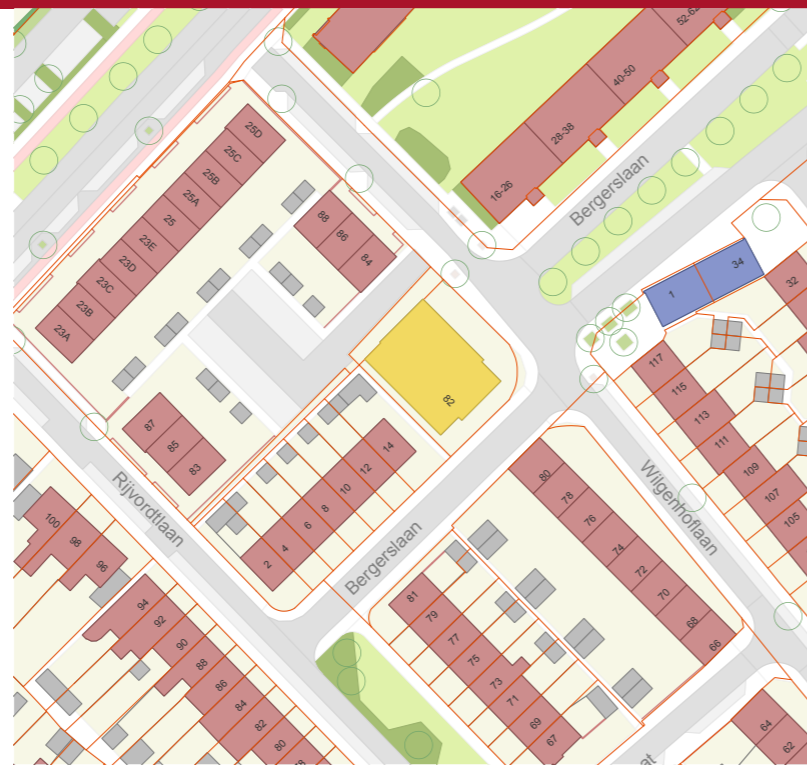
De Maranathakapel is gelegen aan de Wilgenhoflaan 82 in Beverwijk. De moderne kapel werd in 1972 gebouwd en is sindsdien in gebruik door de Hersteld Apostolische Zendinggemeente. Het kerkgebouw is in 2005 verbouwd en voldoet aan alle wensen van de gemeenschap.

Maranathakapel

Gebouw

Adres	Wilgenhoflaan 82
Plaats	Beverwijk
Eigendom	Hersteld Apostolische Zendinggemeente
Bestemming	Maatschappelijk
Dubbelbestemming	Archeologie
Bouwjaar	1972
Architect	Onbekend
Bouwperiode	Post 65
Monumentale status	N.v.t.
Bouwvlak	201-350
Aantal zitplaatsen	115 (op vaste banken)
Nokhoogte	7.24 meter
Kerktoeren	Nee
Cultuurhistorische waarde interieur	Geen
Orgel	Ja
Bouwkundige staat	Redelijk
Recent uitgevoerde werkzaamheden	In 2005 heeft een grote verbouwing plaats gevonden waarbij een aanbouw gerealiseerd is. Toen zijn ook isolatiemaatregelen getroffen en is het interieur van de kerkzaal aangepast.
Kerkhof	Nee
Situering	De kerk is gelegen in een woonwijk.
Ensemblewaarde	N.v.t.
Maakt gebruik van onderhouds- of restauratiesubsidies	Nee

Bron: BAG, DKK, Gemeente Beverwijk - achtergrondkaart: BGT

Gebruik

Hoofdfunctie	Gebedshuis
In gebruik voor de dienst	Ja
Frequentie kerkdiensten	Wekelijks
Niet kerkelijk nevengebruik en verhuur	Er worden maatschappelijke activiteiten georganiseerd voor leden en andere belangstellenden. De kerk wordt niet verhuurd.
Voor welke termijn zijn er middelen voor instandhouding van de kerk?	Meer dan 10 jaar
Is de kerk geschikt voor niet kerkelijk nevengebruik en/of herbestemming?	De kerkzaal is ingericht met vaste banken en is hierdoor minder geschikt voor niet kerkelijke activiteiten anders dan bijvoorbeeld lezingen of concerten. Het gebouw is gedeeltelijk verduurzaamd, waardoor de ruimtes redelijk goed te verwarmen zijn.

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie	(HAZG) Hersteld Apostolische Zendinggemeente
Huidige denominatie	(HAZG) Hersteld Apostolische Zendinggemeente
Aantal leden	51-100
Categorie aantal leden	50 -100
Aantal Vrijwilligers	20
Gemiddeld aantal bezoekers per dienst	51-100

Maranathakapel

Conclusie

Zorgen	In het begin van de coronacrisis waren er zorgen over het ledenaantal en de betrokkenheid van de leden. Echter, tijdens de maanden dat samenkomst weer mogelijk was, is gebleken dat de leden de dienst toch weer bezoeken.
Toekomstverwachtingen	De kerk blijft naar verwachting als zodanig in gebruik.
Conclusie	Gezien het stabiele ledenaantal is het aannemelijk dat de kerk de komende jaren de huidige functie zal behouden. Het gebouw verkeert in een goede staat van onderhoud en voldoet aan de wensen van de gemeenschap.

Regina Caelikapel

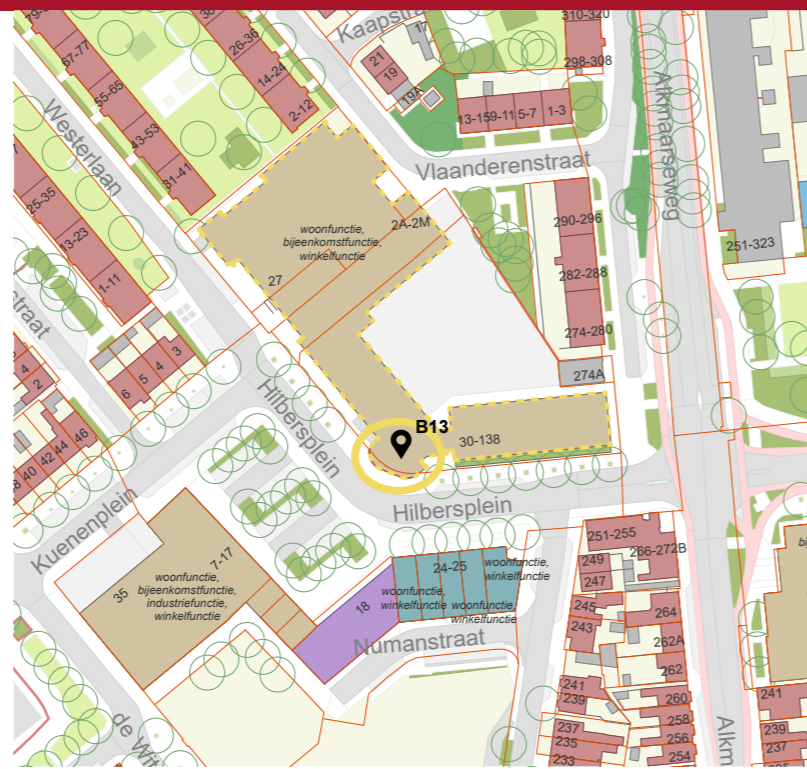
De Regina Caelikapel is gelegen aan het Hilbersplein 78 in Beverwijk. Het betreft een kleine kapel die aansluit op een appartementencomplex. Het geheel kwam tot stand in 1998. De kapel verving de voorgaande Regina Caeli kerk die in 1995 buiten gebruik raakte en in 1996 werd gesloopt.

Regina Caelikapel

Gebouw

Adres	Hilbersplein 78
Plaats	Beverwijk
Eigendom	Parochie St. Eloy per 1-3-2024 nieuwe eigenaar
Bestemming	Gemengd
Dubbelbestemming	Archeologie
Bouwjaar	1998
Architect	Onbekend
Bouwperiode	Jonge bouwkunst
Monumentale status	N.v.t.
Bouwvlak	101-200
Aantal zitplaatsen	60
Nokhoogte	n.v.t.
Kerktoeren	Nee
Cultuurhistorische waarde interieur	Geen
Orgel	Nee
Bouwkundige staat	Goed
Recent uitgevoerde werkzaamheden	Sinds de bouw in 1995 zijn er geen ingrijpende wijzigingen uitgevoerd. Onderhoudswerkzaamheden zijn uitgevoerd.
Kerkhof	Nee
Situering	De kapel is gesitueerd in een aanbouw en in het souterrain van een groot appartementencomplex. Dit complex staat in een woonwijk dat hoofdzakelijk bestaat uit hoogbouw en is aangewezen tot herstructureringswijk, wat betekent dat er veel ontwikkelingen zullen gaan plaatsvinden in de wijk. In de directe omgeving zijn winkels en woningen.
Ensemblewaarde	N.v.t.
Maakt gebruik van onderhouds- of restauratiesubsidies	Nee

Bron: BAG, DKK, Gemeente Beverwijk - achtergrondkaart: BGT

Gebruik

Hoofdfunctie	Gebedshuis
In gebruik voor de dienst	Ja
Frequentie kerkdiensten	Wekelijks
Niet kerkelijk nevengebruik en verhuur	Er worden maatschappelijke activiteiten georganiseerd voor leden en andere belangstellenden. De kerk wordt niet verhuurd.
Voor welke termijn zijn er middelen voor instandhouding van de kerk?	1-5 Jaar
Is de kerk geschikt voor niet kerkelijk nevengebruik en/of herbestemming?	De relatief kleine ruimte is functioneel ingericht en beschikt over voldoende faciliteiten voor kleinschalige activiteiten. Het gebouw is van recente datum en is voldoende geïsoleerd waardoor het goed te verwarmen is.

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie	(RKK) Rooms-Katholieke Kerk in Nederland
Huidige denominatie	(RKK) Rooms-Katholieke Kerk in Nederland
Aantal leden	395
Categorie aantal leden	0-50
Aantal Vrijwilligers	30
Gemiddeld aantal bezoekers per dienst	11-50

Regina Caelikapel

Conclusie

Zorgen	De afname van het ledenaantal en bezoekers van de dienst is zorgelijk. Alle bezoekers van de dienst zijn op hoge leeftijd, het voortbestaan van de functie van deze kapel is daarom onzeker.
Toekomstverwachtingen	Naar verwachting zal binnen vijf jaar geen dienst meer georganiseerd worden in de kapel.
Conclusie	Gezien de afname van het ledenaantal en de daarmee gepaarde afname van inkomsten is het aannemelijk dat de kerk haar huidige functie zal verliezen. De kapel verkeert echter in een goede staat van onderhoud en leent zich goed voor herbestemming.

Badgastkerk

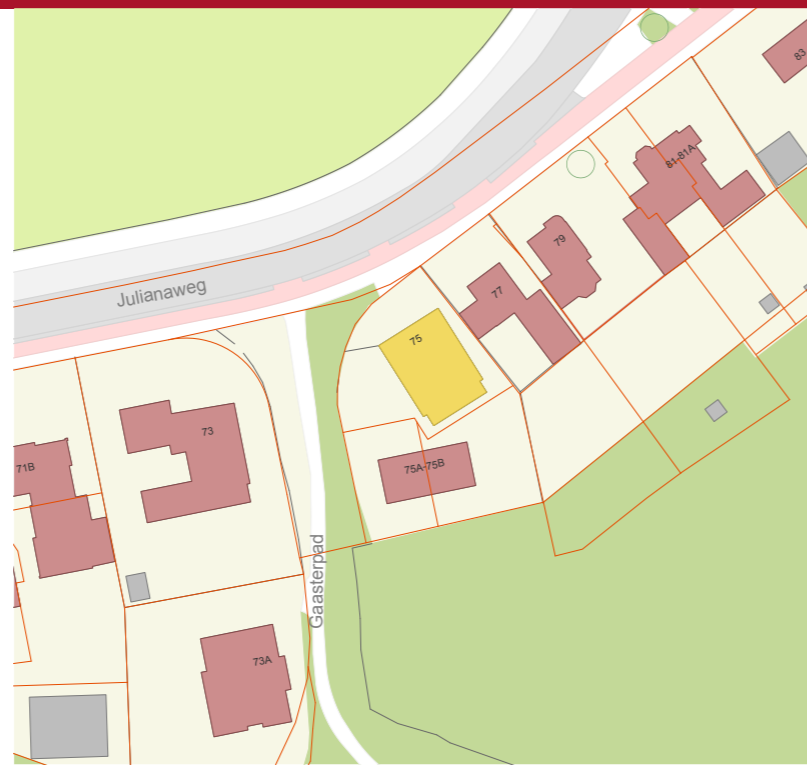
De Badgastkerk is gelegen aan de Julianaweg 75 in Wijk aan Zee. De zaalkerk is in 1936 gebouwd naar ontwerp van J.H. van der Veen en aangewezen als gemeentelijk monument. Sinds 1970 vinden er geen kerkelijke activiteiten meer plaats en deed het gebouw tijdelijk dienst als pakhuis. Tegenwoordig is het kerkgebouw in gebruik als (muziek)studio.

Badgastkerk

Gebouw

Adres	Julianaweg 75
Plaats	Wijk aan Zee
Eigendom	Particulier
Bestemming	Maatschappelijk
Dubbelbestemming	Archeologie + Cultuurhistorie
Bouwjaar	1936
Architect	R.Jzn, J.H. van der Veen
Bouwperiode	Bouwkunst uit het interbellum
Monumentale status	Gemeentelijk monument
Bouwvlak	201-350
Aantal zitplaatsen	N.v.t.
Nokhoogte	10.22 meter
Kerktoeren	Ja
Cultuurhistorische waarde interieur	Het interieur is onderdeel van het monument. Er zijn nadere gegevens bekend over het interieur.
Orgel	Centrum voor klankschalenmuziek
Bouwkundige staat	Goed
Recent uitgevoerde werkzaamheden	Onbekend
Kerkhof	Nee
Situering	De kerk is gelegen aan een doorgaande weg om de Dorpsweide van Wijk aan Zee heen in een bijzonder groene omgeving, tegen het duinlandschap aan.
Ensemblewaarde	N.v.t.
Maakt gebruik van onderhouds- of restauratiesubsidies	Nee

Bron: BAG, DKK, Gemeente Beverwijk - achtergrondkaart: BGT

Gebruik

Hoofdfunctie	Centrum voor klankschalenmuziek.
In gebruik voor de dienst	Nee, sinds 1970 aan de dienst onttrokken.
Oorspronkelijke denominatie	(GKN) Gereformeerde Kerken in Nederland

Badgastkerk

Conclusie

Conclusie

In de voormalige Badgastkerk worden klankschaalsessies en andere activiteiten georganiseerd. Hiermee heeft de kerk een nieuwe spirituele functie gekregen waarbij bezinning en samen-zijn kernbegrippen zijn. Door de semi openbare functie is de kerk toegankelijk voor bezoekers. De kerk heeft een succesvolle herbestemming doorgemaakt.

Sint Odulphuskerk

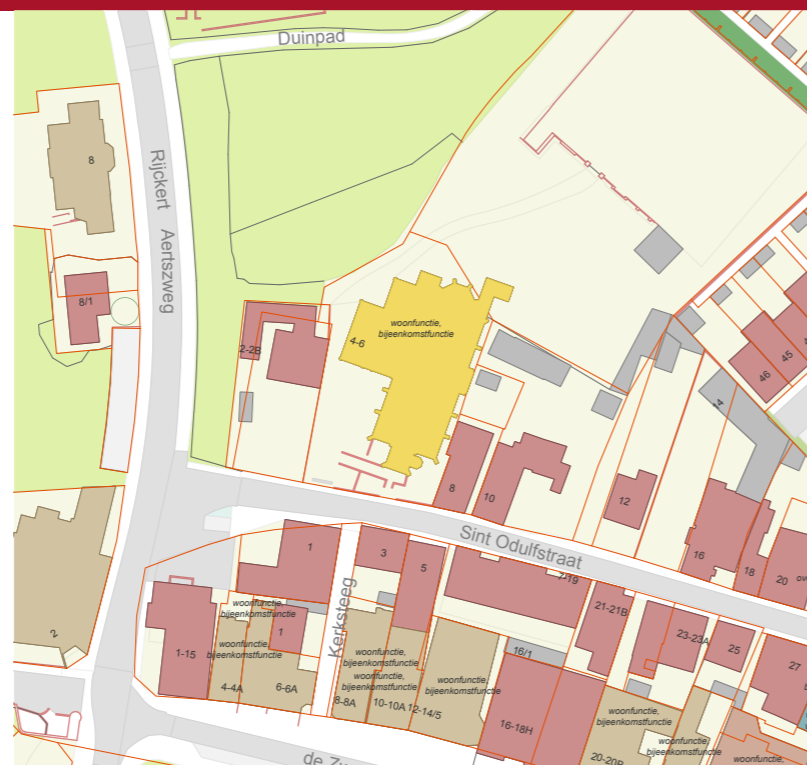
De Sint Odulphuskerk is gelegen aan de duinrand in Wijk aan Zee. De eenbeukige kerk met vijfzijdige apsis en toren met naaldspits en traptoren is in 1889-1890 gebouwd naar ontwerp van C.L.M. Robbers. De kerk werd gebouwd ter vervanging van een 17de-eeuwse schuilkerk. De kerk is gemeentelijk monument. In het gebouw is een rijksmonumentaal tweeklaviers Assendelftorgel uit 1754 aanwezig.

Sint Odulphuskerk

Gebouw

Adres	Sint Odulfstraat 6
Plaats	Wijk aan Zee
Eigendom	Parochie St. Eloy
Bestemming	Maatschappelijk
Dubbelbestemming	Archeologie + Cultuurhistorie
Bouwjaar	1889-1890
Architect	C.L.M. Robbers
Bouwperiode	19e eeuw (Neo stijlen)
Monumentale status	De kerk is gemeentelijk monument Het orgel is rijksmonument, nr. 528186
Bouwvlak	601-1000
Aantal zitplaatsen	250 (op vaste banken)
Nokhoogte	17.1 meter
Kerktoeren	Ja
Cultuurhistorische waarde interieur	Het interieur is onderdeel van het gemeentelijk monument. Het orgel (1754) is vervaardigd voor een kerk in Schiedam door Pieter Assendelft en is aangewezen als rijksmonument.
Orgel	Ja
Bouwkundige staat	Slecht
Recent uitgevoerde werkzaamheden	De monumentenwacht doet iedereen jaar een check, maar de werkzaamheden worden vaak niet uitgevoerd, omdat de toekomst van de kerk onzeker is en het budget niet toereikend. Het achterstallig onderhoud is begroot op € 250.000,-. De energiekosten van 2023 bedroegen € 9.000,-. De totale kosten voor het gebouw, energie, verzekering en onderhoud bedragen momenteel € 24.000 per jaar en zullen over vijf jaar, naar schatting, opgelopen zijn tot circa € 30.000,- per jaar. Het financieel tekort wordt tot op heden gedekt door St. Eloy, maar die financiële ondersteuning zal door het interen op het eigen vermogen binnen vijf jaar eindigen.
Kerkhof	Ja, achter de kerk bevindt zich een begraafplaats. Deze is aangewezen als gemeentelijk monument.
Situering	De kerk ligt aan een smal straatje in het dorp en grenst aan het duingebied. Tussen de Odulphuskerk en de Dorpskerk is een zichtas die beschermd is middels het Bestemming (Beschermd dorpsgezicht Wijk aan Zee). Achter de kerk zijn een tuin en de begraafplaats en direct daarachter zijn de duinen.
Ensemblewaarde	De kerk vormt een ensemble met de Dorpskerk, de twee kerktoeren zijn bepalend voor de skyline van Wijk aan Zee. De kerk vormt tevens een ensemble met de pastorie en de groene rondomgaande tuin en de begraafplaats aan de achterkant.
Maakt gebruik van onderhouds- of restauratiesubsidies	Nee

Bron: BAG, DKK, Gemeente Beverwijk - achtergrondkaart: BGT

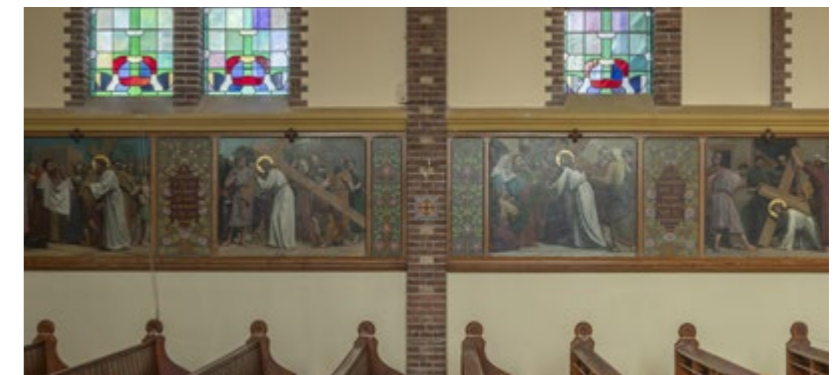
Gebruik

Hoofdfunctie	Gebedshuis
In gebruik voor de dienst	Ja
Frequentie kerkdiensten	Wekelijks
Niet kerkelijk nevengebruik en verhuur	Er worden culturele en maatschappelijke activiteiten georganiseerd voor de dorpsgemeenschap. De kerk is beschikbaar voor verhuur.
Voor welke termijn zijn er middelen voor instandhouding van de kerk?	1-5 Jaar
Is de kerk geschikt voor niet kerkelijk nevengebruik en/of herbestemming?	De kerk en de pastorie beschikken over voldoende ruimte voor niet kerkelijke activiteiten. Echter het monumentale interieur vraagt om een zorgvuldige inpassing van eventuele aanpassingen en ook de gebouwen zijn nog niet verduurzaamd waardoor ze moeilijk te verwarmen zijn.

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie	(RKK) Rooms-Katholieke Kerk in Nederland
Huidige denominatie	(RKK) Rooms-Katholieke Kerk in Nederland
Aantal leden	ca. 600
Categorie aantal leden	0-50
Aantal Vrijwilligers	100
Gemiddeld aantal bezoekers per dienst	11-50

Sint Odulphuskerk

Conclusie

Zorgen	Er zijn zorgen over de afname van het ledenaantal, de beperkte inkomsten en de hoge onderhoudskosten.
Toekomstverwachtingen	Bij ongewijzigd beleid zal binnen een periode van vijf jaar het gebouw gesloten moeten worden omdat de kosten voor het noodzakelijke en reguliere onderhoud niet langer meer kunnen worden opgebracht. Het Locatiebestuur heeft de ambitie voor het behoud van een plek voor erediensten. De gemeenschap van Odulphus is onderdeel van de dorpsgemeenschap van Wijk aan Zee. Zij wil ook de aansluiting behouden en verbeteren met een veranderende maatschappij waarin de wekelijkse gang naar de kerk niet meer vanzelfsprekend is. De pastorie en een deel van de kerk zal een andere functie krijgen dan nu het geval is. De kerktoren zal behouden blijven als onderdeel van het dorpsgezicht.

Conclusie	De Sint Odulphuskerk is een gemeentelijk monument en is een iconisch gebouw voor het dorp Wijk aan Zee. Het voortbestaan van het huidige gebruik is gezien de afname van het aantal parochianen onzeker. Bovendien verkeert de kerk in een matige staat van onderhoud. Op korte termijn moeten er onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd worden, doch de financiële middelen ontbreken hiervoor. Op korte termijn zal onderzocht worden of binnen de contouren van de pastorie en kerk een andere functie gecreëerd kan worden. Om de financiële haalbaarheid van dit plan te realiseren zal ook onderzocht gaan worden of bebouwing achter de kerk mogelijk is. Naast een plek voor erediensten en multifunctioneel gebruik van de kerk zal een groot deel van het gebouw een andere permanente bestemming moeten krijgen zoals bewoning om zodoende een duurzame toekomst te garanderen. Ook de Protestantse gemeente in de Dorpskerk maakt zich zorgen over haar voortbestaan. Wanneer beide kerken hun religieuze functie verliezen, is de kans groot dat er in Wijk aan Zee straks geen kerkdiensten meer gehouden worden. Daarnaast moet er nagedacht worden over de toekomst van beide kerken, die elkaar niet moeten gaan beconcurreren als dorpshuis en culturele locatie.
-----------	---

Dorpskerk

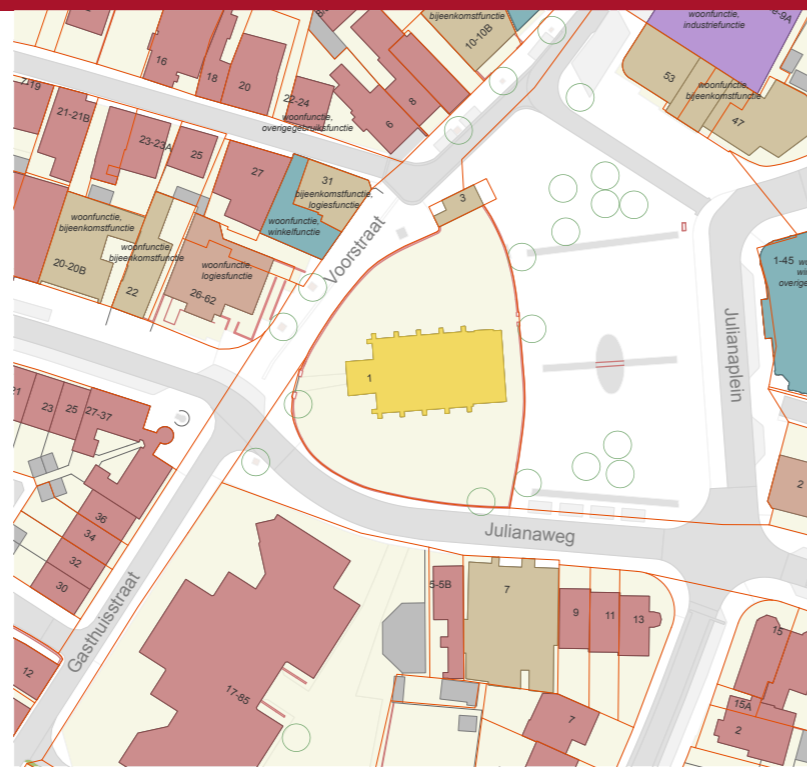
De Dorpskerk is gelegen in het centrum van Wijk aan Zee. De Rijksmonumentale eenbeukige kerk met toren kent haar huidige vorm doordat de oorspronkelijke laat-gotische kruiskerk uit 1420 in 1573 deels werd verwoest en in 1609 enkel het schip en de toren werden hersteld. De ruïne van de overige delen van de kerk werd in 1855 verwijderd.

Dorpskerk

Gebouw

Adres	Voorstraat 1
Plaats	Wijk aan Zee
Eigendom	Protestantse Gemeente Beverwijk-Wijk aan Zee
Bestemming	Maatschappelijk
Dubbelbestemming	Archeologie + Cultuurhistorie
Bouwjaar	ca. 1420
Architect	Onbekend
Bouwperiode	15e eeuw (late gotiek)
Monumentale status	Rijksmonument, nr. 9460
Bouwvlak	351-600
Aantal zitplaatsen	175 (op vaste banken)
Nokhoogte	16.19 meter
Kerktoeren	Ja, in bezit van gemeente Beverwijk.
Cultuurhistorische waarde interieur	Het interieur is onderdeel van het monument. Het orgel uit 1905 is vervaardigd door Michaël Maarschalkerweerd uit Utrecht en is aangewezen als rijksmonument.
Orgel	Ja
Bouwkundige staat	Redelijk
Recent uitgevoerde werkzaamheden	Circa 10-15 jaar geleden is er groot onderhoud gepleegd, hierbij is de achtergevel opnieuw gestuct, het voegwerk is rondom vernieuwd en de kroonluchters in de kerk zijn geëlektrificeerd. Sindsdien is er regulier onderhoud gepleegd.
Kerkhof	Ja, rondom de kerk is een begraafplaats. Deze is aangewezen als gemeentelijk monument.
Situering	De kerk is gelegen in het centrum van Wijk aan Zee op het centrale dorpsplein. De toren is zichtbaar vanuit alle toegangswegen en hiermee vormt de kerk een icoon voor het dorp. Tussen de Dorpskerk en de Odulphuskerk is een zichtas die beschermd is middels het bestemmingsplan (Beschermd dorpsgezicht Wijk aan Zee).
Ensemblewaarde	De kerk met begraafplaats vormt een ensemble met het dorpsplein en de historische bebouwing aan het plein. Daarnaast vormt de kerk een ensemble met de Sint Odulphuskerk door de tussengelegen zichtlijn en doordat de twee kerktoeren bepalend zijn voor de skyline van Wijk aan Zee.
Maakt gebruik van onderhouds- of restauratiesubsidies	Ja

Bron: BAG, DKK, Gemeente Beverwijk - achtergrondkaart: BGT

Gebruik

Hoofdfunctie	Gebedshuis
In gebruik voor de dienst	Ja
Frequentie kerkdiensten	Om de week
Niet kerkelijk nevengebruik en verhuur	In de Dorpskerk worden tevens activiteiten georganiseerd voor en door de dorpsgemeenschap. De kerk wordt ingezet als plek van samenkomst en is beschikbaar voor verhuur.
Voor welke termijn zijn er middelen voor instandhouding van de kerk?	Meer dan 10 jaar
Is de kerk geschikt voor niet kerkelijk nevengebruik en/of herbestemming?	De kerk beschikt over voldoende ruimte voor niet kerkelijke activiteiten. Echter het monumentale interieur vraagt om een zorgvuldige inpassing van eventuele aanpassingen. Bovendien is het gebouw nog niet verduurzaamd, waardoor de ruimte moeilijk te verwarmen is.

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie	(NH) Nederlandse Hervormde Kerk
Huidige denominatie	(PKN) Protestantse Kerk in Nederland
Aantal leden	26-50
Categorie aantal leden	0-50
Aantal Vrijwilligers	11
Gemiddeld aantal bezoekers per dienst	11-50

Dorpskerk

Conclusie

Zorgen	Er zijn zorgen over de afname van het ledenaantal en daarmee de toekomst van de kerk als gebedshuis.
Toekomstverwachtingen	Het kerkgenootschap zal binnen 20-25 jaar door afname van het ledenaantal niet meer in staat zijn om de kerk te beheren en te onderhouden. De Dorpskerk heeft echter een belangrijke functie voor het dorp als plek van samenkomst, de kerk zal waarschijnlijk zijn functie als 'dorpshuis' behouden. De vraag is wel wie verantwoordelijk gaat zijn voor de financiën.
Conclusie	Gezien de afname van het ledenaantal en de daarmee gepaarde afname van inkomsten is het aannemelijk dat de kerk haar huidige functie zal verliezen als de huidige situatie zich voortzet. Inzetten op multifunctioneel gebruik van het kerkgebouw biedt wellicht een kans om de huidige functie van het kerkgebouw te laten behouden, al dan niet gepaard met nieuw gebruik.

Heliomare Kapel

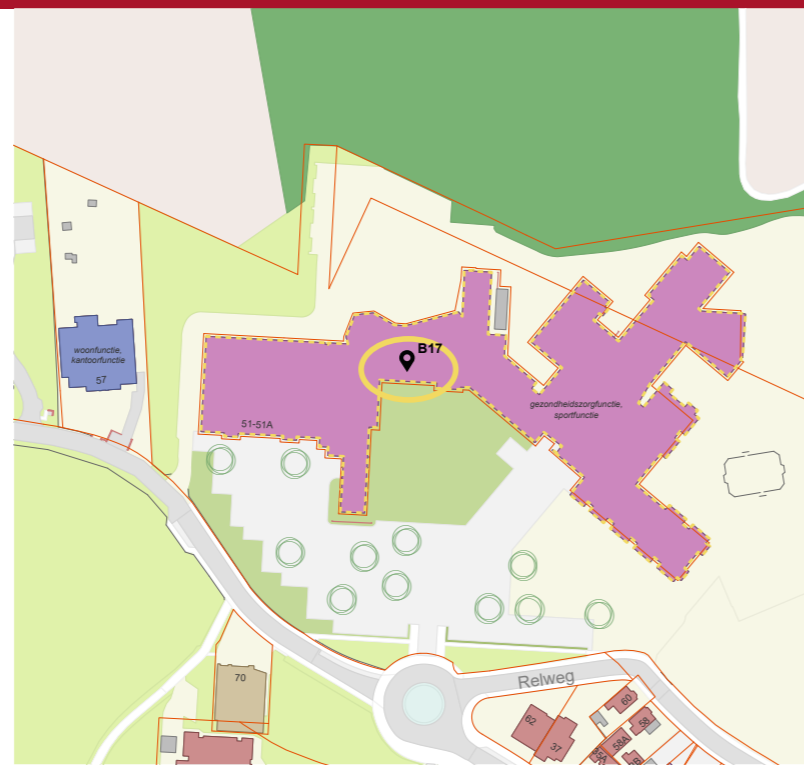
De Heliomare Kapel is gelegen aan de Relweg 51 in Wijk aan Zee. De neogotische kapel is in 1929 gebouwd naar ontwerp van A.A.M. Bruning als onderdeel van het Rooms-Katholiek Sanatorium Heliomare en is aangewezen als gemeentelijk monument. De kapel werd in 1932 ingezegend en was bestemd voor mensen met tuberculose of beenderziekten. In 1980 raakte de kapel haar religieuze functie kwijt en dient nu als vergader- en activiteitenruimte in het gemoderniseerde en uitgebreide revalidatiecentrum Heliomare.

Heliomare Kapel

Gebouw

Adres	Relweg 51
Plaats	Wijk aan Zee
Eigendom	Heliomare
Bestemming	Maatschappelijk
Dubbelbestemming	Archeologie + Cultuurhistorie
Bouwjaar	1929
Architect	A.A.M. Bruning
Bouwperiode	Bouwkunst uit het interbellum
Monumentale status	Gemeentelijk monument
Bouwvlak	
Aantal zitplaatsen	N.v.t.
Nokhoogte	N.v.t.
Kerktoeren	Nee
Cultuurhistorische waarde interieur	Het interieur is onderdeel van het gemeentelijk monument, echter tijdens de verbouwing is het interieur ingrijpend gewijzigd.
Orgel	Vergaderruimte revalidatiecentrum Heliomare
Bouwkundige staat	Goed
Recent uitgevoerde werkzaamheden	Er is regulier onderhoud gepleegd en de zaal is geschikt gemaakt als vergaderruimte.
Kerkhof	Nee
Situering	De kapel is gelegen in het oorspronkelijke Heliomare complex, waar later nieuwbouw aan toe is gevoegd. Heliomare ligt aan de rand van de duinen nabij de kust.
Ensemblewaarde	De kerk is onderdeel van het oorspronkelijke complex van Heliomare, waar later nieuwbouw aan toe is gevoegd.
Maakt gebruik van onderhouds- of restauratiesubsidies	Nee

Bron: BAG, DKK, Gemeente Beverwijk - achtergrondkaart: BGT

Gebruik

Hoofdfunctie

In gebruik voor de dienst Nee, sinds 1980 aan de dienst onttrokken.

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie

Heliomare Kapel

Conclusie

Zorgen

De directie beraadt zich over de toekomst van de kapel. De ruimte is niet geschikt voor het houden van vergaderingen en het geven van presentaties/cursussen met name vanwege de akoestiek. Het onderhoud legt een groot beslag op de zorgbegroting. Daarom wordt er gedacht over het afstoten/afbreken van de kapel.

Toekomstverwachtingen

De toekomst van de kapel is onzeker.

Conclusie

De kapel van Heliomare is gemeentelijk monument en vertelt over de katholieke geschiedenis van deze zorginstelling. Het is nu een stilleruimte waar ruimte gemaakt is voor alle religies van de wereld. Daarnaast heeft de kapel een functionele invulling als vergaderruimte. De directie beraadt zich op nieuwbouw, echter de monumentenstatus laat geen sloop van het gebouw toe.

Apostelkerk

De Apostelkerk is gelegen aan de Van Riemsdijcklaan 120 in Beverwijk. De volledig houten kerk is in 1962-1963 gebouwd als noodkerk voor het Apostolisch Genootschap. Het kerkgebouw uit de Wederopbouwperiode is nagenoeg onveranderd en voldoet aan de wensen van de gemeenschap.

Apostelkerk

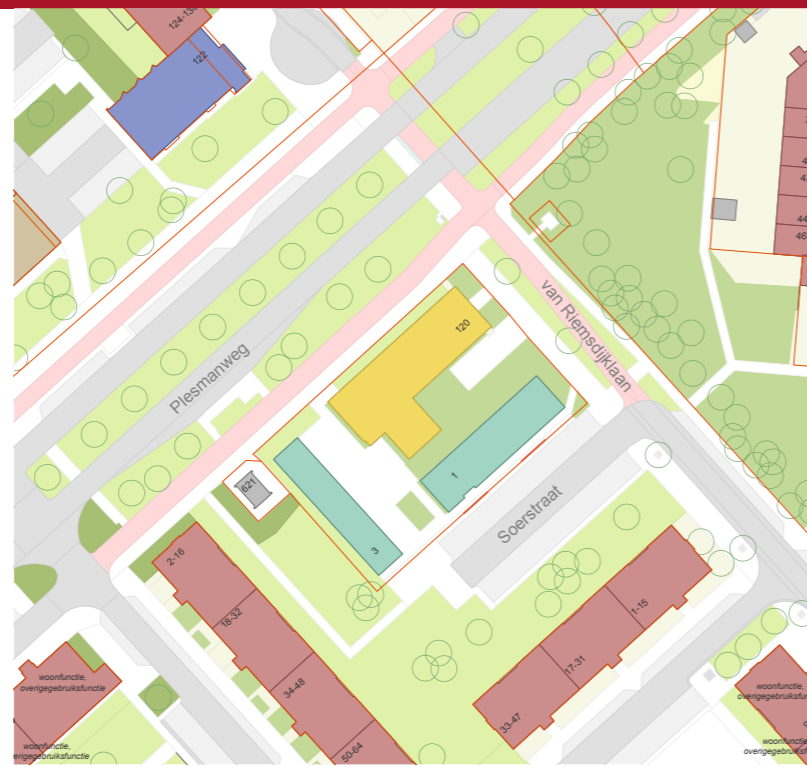

Gebouw

Adres	Van Riemsdijcklaan 120
Plaats	Beverwijk
Eigendom	Apostelkerk
Bestemming	Maatschappelijk
Dubbelbestemming	Archeologie
Bouwjaar	1962
Architect	Onbekend
Bouwperiode	Wederopbouw
Monumentale status	N.v.t.
Bouwvlak	601-1000
Aantal zitplaatsen	400 (op vaste banken)
Nokhoogte	4.95 meter
Kerktoren	Nee
Cultuurhistorische waarde interieur	Het interieur van de kerkzaal dateert grotendeels van de bouwtijd vormt een ensemble met de architectuur van het gebouw.
Orgel	Nee
Bouwkundige staat	Redelijk
Recent uitgevoerde werkzaamheden	Er zijn geen veranderingen aan het gebouw gedaan, er wordt wel regulier onderhoud uitgevoerd.
Kerkhof	Nee
Situering	De kerk is gelegen op een hoek aan een doorlopende weg op de grens met de gemeente Heemskerk. Rondom de kerk is een woonwijk aanwezig, die hoofdzakelijk bestaat uit appartementen-complexen.
Ensemblewaarde	Dit complex bestaat uit drie gebouwen, te weten een kerk, een gebouw met vergaderruimte en een gebouw voor bijeenkomsten, tezamen vormen zij een ensemble. De bebouwing in de directe omgeving is net als de kerk in de jaren '60 gebouwd, er is enigszins sprake van ensemblewaarde met de kerk.
Maakt gebruik van onderhouds- of restauratiesubsidies	Nee

Bron: BAG, DKK, Gemeente Beverwijk - achtergrondkaart: BGT

Gebruik

Hoofdfunctie	Gebedshuis
In gebruik voor de dienst	Ja
Frequentie kerkdiensten	Dagelijks
Niet kerkelijk nevengebruik en verhuur	De Apostelkerk wordt louter voor kerkelijke activiteiten gebruikt. De twee andere gebouwen (Tolhuis en Grenspost) zijn geschikt voor niet kerkelijke activiteiten.
Voor welke termijn zijn er middelen voor instandhouding van de kerk?	Meer dan 10 jaar
Is de kerk geschikt voor niet kerkelijk nevengebruik en/of herbestemming?	De drie gebouwen van de Parochie van de HH. Twaalf Apostelen zijn functioneel ingericht en zijn geschikt voor niet kerkelijke activiteiten. Echter in de kerkzaal is een interieur met enige cultuurhistorische waarde, hier moeten eventuele aanpassingen zorgvuldig ingepast worden. Bovendien zijn alle gebouwen niet verduurzamd, waardoor de verwarming van de ruimtes kostbaar is.

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie	
Huidige denominatie	Rooms-Katholiek
Aantal leden	300 of meer
Categorie aantal leden	300 +
Aantal Vrijwilligers	40-40
Gemiddeld aantal bezoekers per dienst	51-100

Apostelkerk

Conclusie

Zorgen	Er zijn geen zorgen.
Toekomstverwachtingen	Het gaat goed met de kerkgemeenschap. Op donderdagen komen er de hele dag door mensen binnen. Dit is al sinds 2012 het geval. In de jaren tachtig van de twintigste eeuw is het even wat slechter gegaan met het bezoek, maar sinds de jaren negentig is dat weer aangetrokken en dat is tegenwoordig onveranderd.
Conclusie	Gezien het stabiele ledenaantal is het aannemelijk dat de kerk de komende jaren haar huidige functie zal behouden. De kerk verkeert in goede staat van onderhoud en voldoet aan de wensen van de gemeenschap.

Bijlage:

Wettelijk kader

Hieronder volgt een verklaringenlijst van het relevante vigerende beleid en de belangrijkste wet- en regelgeving:

Rijk

[Erfgoedwet \(2015\)](#)

In de Erfgoedwet is vastgelegd hoe met het erfgoed van nationaal belang wordt omgegaan, wie welke verantwoordelijkheden daarin heeft en hoe het toezicht daarop wordt uitgeoefend. Daarnaast staat in de Erfgoedwet welke verantwoordelijkheden gemeenten en provincies hebben op het gebied van erfgoed. Een deel van de Erfgoedwet gaat op in de Omgevingswet (2022).

[Nationale Kerkenaanpak \(2019-2021\)](#)

De Nationale Kerkenaanpak is een programma van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. De Nationale Kerkenaanpak bestaat uit vijf programmalijnen: kennis, toegankelijkheid, duurzaamheid, draagvlak en kerkvisies. Een kerkvisie is een strategische visie op de toekomst van kerkgebouwen.

[Omgevingsplan \(2029\)](#)

In het omgevingsplan staan alle regels voor de fysieke leefomgeving. Erfgoed is een verplicht onderdeel van het omgevingsplan. Na 2029 moet het tijdelijke deel van het omgevingsplan geheel zijn opgegaan in het nieuwe omgevingsplan.

[Omgevingswet \(2022\)](#)

De Omgevingswet bundelt en actualiseert de wetten voor de leefomgeving. De Omgevingswet is in 2016 aangenomen en treedt naar verwachting op 1 juli 2022 in werking. De kerninstrumenten van de Omgevingswet zijn: de omgevingsvisie, het programma, decentrale regels, algemene rijksregels, omgevingsvergunning en het projectbesluit. De rijksregels werken door in vier algemene maatregelen van bestuur (AMvB): het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl), Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) en het Omgevingsbesluit (Ob). In het Bkl staan de instructieregels voor gemeenten ten aanzien van cultureel erfgoed.

[Omgevingsvisie \(2022\)](#)

In de omgevingsvisie benoemt de gemeente op hoofdlijnen de kwaliteit van de fysieke leefomgeving, de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling, het gebruik, beheer, de bescherming en het behoud van het grondgebied, en de hoofdzaken van het voor de fysieke leefomgeving te voeren integrale beleid. Cultureel erfgoed is een verplicht onderdeel van het omgevingsvisie.

[Wabo \(2010\)](#)

In de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO) staan onder andere bepalingen voor de omgevingsvergunning, dit is één geïntegreerde vergunning voor bouwen, wonen, monumenten, ruimte, natuur en milieu.

Provincie

[Omgevingsverordening \(2020\)](#)

De Omgevingsverordening bevat alle provinciale regels voor de fysieke leefomgeving, waaronder ook cultureel erfgoed (provinciale monumenten). De Omgevingsverordening van de Provincie Noord-Holland is in 2020 vastgesteld en krijgt in 2022 een nieuwe opvolger, gelijktijdig met de verwachte inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Gemeente

[Erfgoedvisie 2019](#)

Koester Erfgoed

De erfgoedvisie van de gemeente Beverwijk is gericht op goed beheer en onderhoud én op herbestemming. In deze erfgoedvisie wordt een integrale benadering gehanteerd waarbij gekeken wordt naar het belang van erfgoed voor ruimtelijke ordening, onderwijs, welzijn, milieu, economie en recreatie.

[Groenvisie Beverwijk 2020-2030](#)

Samen gaan we voor het groen

In de Groenvisie Beverwijk 2020-2030 worden waardes van het groen beschreven en gekoppeld aan ambities en doelstellingen.

[Cultuurvisie IJmond](#)

Cultuurvisie IJmond is met ondersteuning van de Provincie Noord-Holland geschreven in opdracht van de gezamenlijke gemeenteraden van de gemeente Beverwijk, Heemskerk en Velsen. De cultuurvisie is opgesteld om een duidelijke samenvatting van kansen voor regionale samenwerking tussen bewoners, partners in het culturele veld en gemeenten te geven. Die samenvatting is gebaseerd op een analyse van sterkten, ontwikkelpunten, kansen en uitdagingen in het aanbod van kunst, cultuur en erfgoed in de regio IJmond.

[Meerjarenprogramma beheer en onderhoud openbare ruimte](#)

Het meerjarenprogramma beheer en onderhoud openbare ruimte is een notitie waarin een meerjarenoverzicht wordt gegeven van hoe de kwaliteit van de openbare ruimte de komende jaren zich zal ontwikkelen.

[Groenbeleidsplan Beverwijk deel 1 groenstructuurplan](#)

Het groenstructuurplan is opgesteld voor de toekomstige ontwikkeling van het groen in de gemeente Beverwijk. In kaart- en sfeerbeelden wordt beschreven welke richting deze ontwikkeling op dient te gaan.

[Spoorzone Beverwijk](#)

Het gebiedsprogramma Spoorzone biedt inzicht in de ruimtelijke ontwikkelingen in de Spoorzone. De ambitie van de gebiedsontwikkeling is het realiseren van een stoer, duurzaam en prettig leefbaar gebied, waar gewoond en gewerkt wordt met voldoende voorzieningen én dat onlosmakelijk onderdeel uitmaakt van het centrum van Beverwijk.

Colofon

Deze kerkenvisie is een uitgave van gemeente Beverwijk in samenwerking met MOOI Noord-Holland.

Beverwijk, juni 2022

Deze kerkenvisie is tot stand gekomen met medewerking van:

MOOI Noord-Holland

Bo Jonk
Dorine van Hoogstraten
Marrit van Zandbergen

Vormgeving

GreenGraphics

Afbeeldingen

André Russcher
Noord-Hollands Archief

Kaartmateriaal

JADE Architecten Rotterdam

Met dank aan de kerkeigenaren, kerkbesturen en andere betrokkenen.

**gemeente
beverwijk**

Gemeente Beverwijk

Stationsplein 48
1948 LC Beverwijk
T 0251 256256
E info@beverwijk.nl

**MOOI
NOORD-
HOLLAND**
ADVISEURS
OMGEVINGSKwaliteit

MOOI Noord-Holland

Emmastraat 111
1814 DP Alkmaar
T 072 520 44 59
E info@mooinoord-holland.nl

